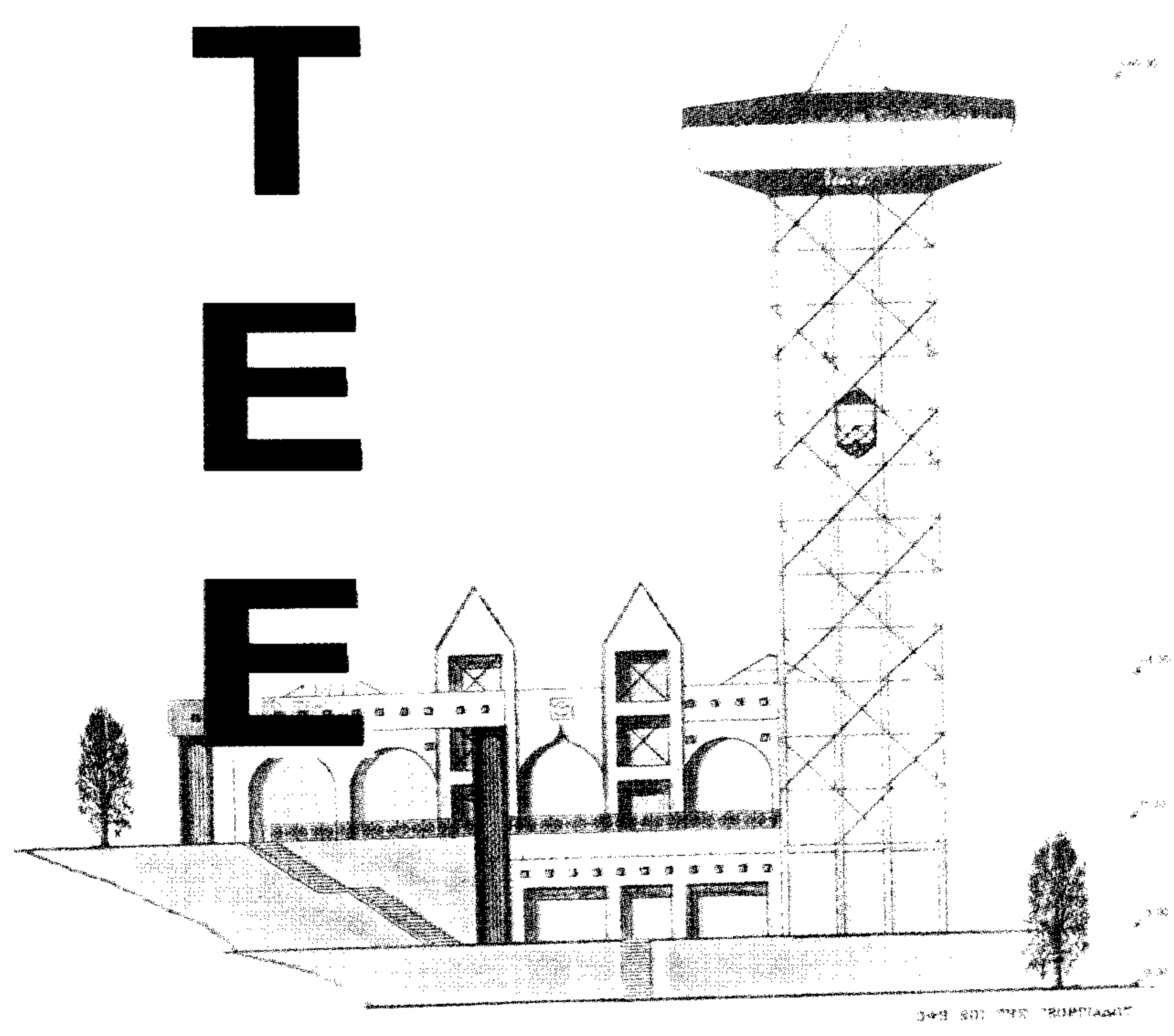

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ

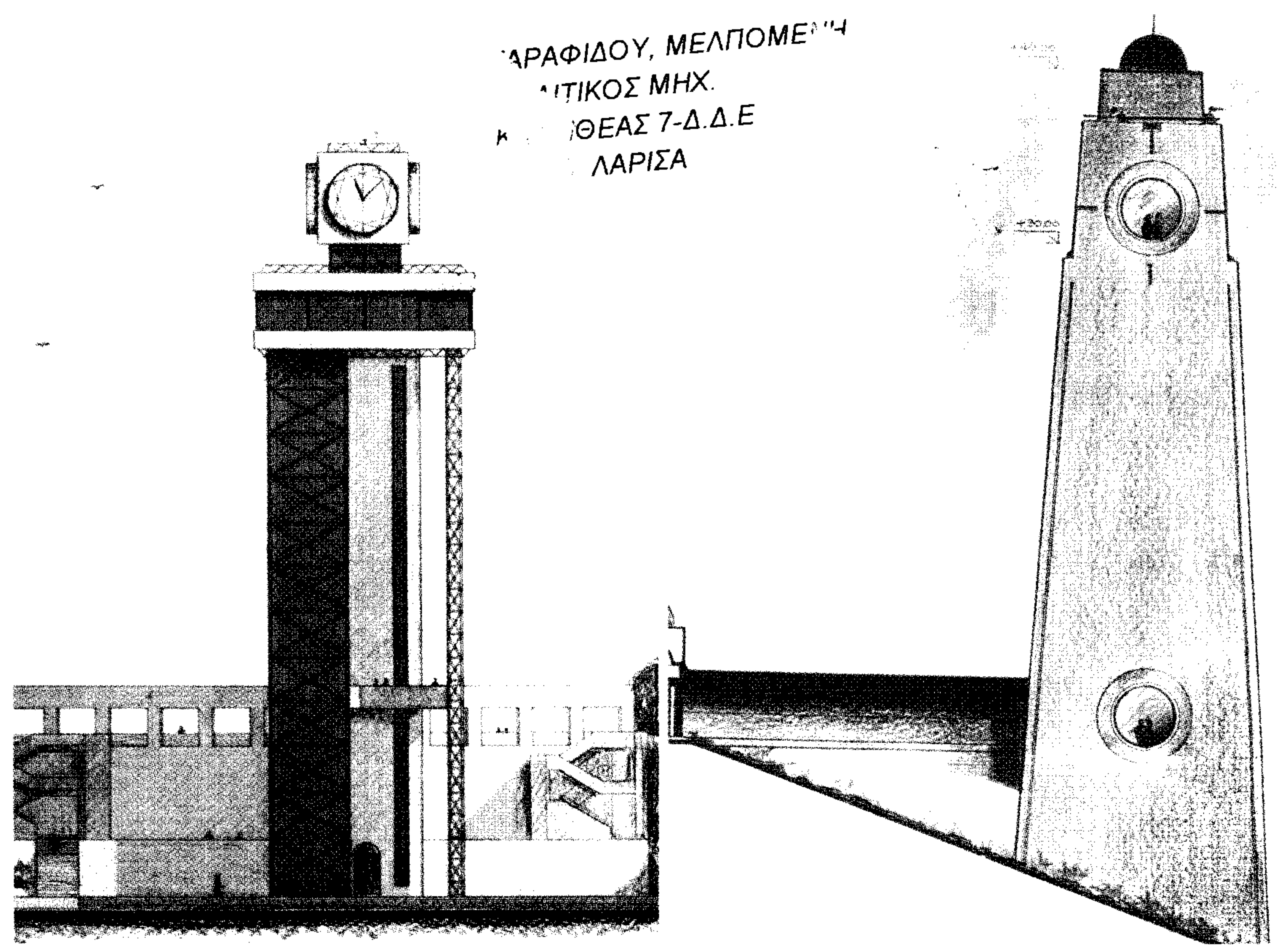

Τ
Ε
Ε

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Κ. & Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΠΑΡΑΦΙΔΟΥ, ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ
ΑΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧ.
Κ. ΘΕΑΣ 7-Δ.Δ.Ε
ΛΑΡΙΣΑ

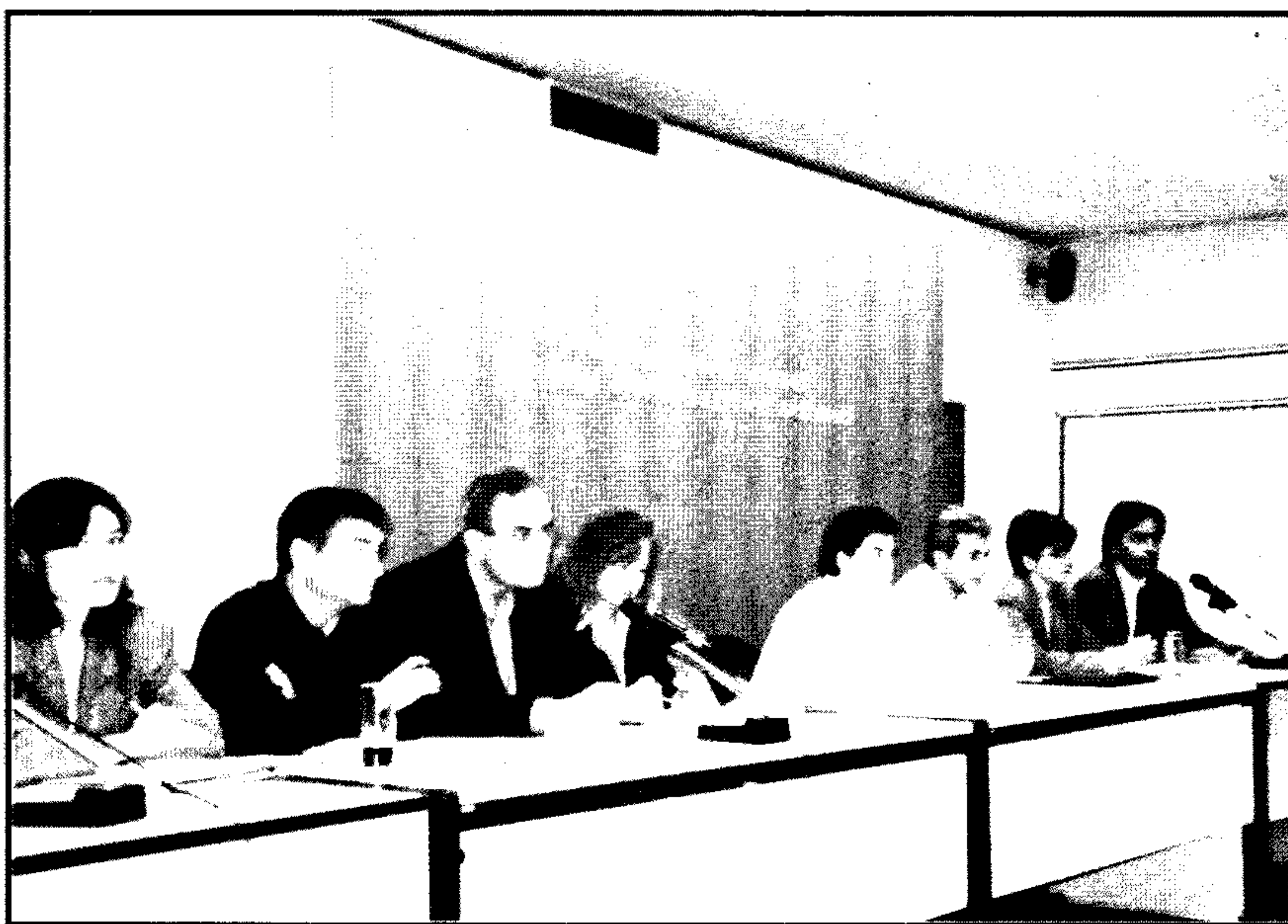
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗΚΑΝ ΟΙ ΜΕΛΕΤΕΣ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕ ΤΟ ΤΕΕ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΑΡΙΣΑΣ

Για την λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση της Λάρισας

Εντυπωσιακή εκδήλωση στο ΤΕΕ και ανάλογη αποδοχή της προσπάθειας

Η εκδήλωση δημόσιας παρουσίασης του αποτελέσματος, ήταν αντάξια της προσπάθειας. Πενήντα περίπου συνάδελφοι μηχανικοί εργάστηκαν για αρκετούς μήνες, μέσω οκτώ ομάδων εργασίας που συγκρότησε η Δ.Ε. του Τμήματος αποδεχόμενη πρόταση του δήμου Λάρισας. Καταγράφοντας προβλήματα και ιδέες, εκπονώντας μελέτες και καταλήγοντας σε συγκεκριμένες προτάσεις για την αναβάθμιση των κεντρικών και περιφερειακών συνοικιών της Λάρισας. Μια ένατη ομάδα εργασίας επεξεργάστηκε προτάσεις για το νέο συμβολο της πόλης εις αντικατάσταση

του κατεδαφισθέντος Ρολογιού. Κοινός στόχος η τεκμηρίωση συγκεκριμένων παρεμβάσεων για λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση της Λάρισας.

Η ποιότητα της προσπάθειας βρήκε την πρώτη της θετική ανταπόκριση στην εκδήλωση που οργάνωσε το Τμήμα για την παρουσίαση των μελετών. Όπου αναδείχθηκε ανάγλυφα ο κοινωνικός ρόλος του ΤΕΕ. Παρόντες ο απερχόμενος δήμαρχος Λάρισας κ. Χρ. Καφφές, ο νεοεκλεγείς διάδοχός του κ. Κώστας Τζανακούλης, σε πλήρη σχεδόν σύνθεση το νυν και το μελλοντικό δημοτικό συμβούλιο, παλιοί και νέοι

νομαρχιακοί σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη συνοικιακών συμβουλίων, εκπρόσωποι τοπικών φορέων και πολλοί συνάδελφοι μηχανικοί.

Προλογίζοντας την εκδήλωση ο πρόεδρος του Τμήματος Πέτρος Ηλιάδης, ανέλυσε το σκεπτικό και την οργάνωση της πρωτοβουλίας για την συγκρότηση των ομάδων εργασίας συγχαιρώντας τους συναδέλφους που μετείχαν σ' αυτές. Εξήρε την πρόταση του δημάρχου κ. Καφφέ από την οποία ξεκίνησε η προσπάθεια και εξέφρασε την βεβαιότητα ότι η νέα δημοτική αρχή υπό τον κ. Τζανακούλη θα συνεχίσει την παράδοσή της πολύ καλής συνεργασίας δήμου - ΤΕΕ. Επισημαίνοντας ότι οι παραδοθείσες μελέτες μπορούν εμπλουτιζόμενες να αξιοποιηθούν από τον δήμο Λάρισας στην διαμόρφωση της συγκεκριμένης πρότασης για το Γ ΚΠΣ (πακέτο Σαντέρ).

Ενθέρμες για το ΤΕΕ, το ρόλο και την προσφορά του, ήταν οι ομιλίες του κ. Καφφέ και του κ. Τζανακούλη που ακολούθησαν. Ο μεν πρώτος θύμισε την άριστη συνεργασία δήμου - ΤΕΕ που επιτεύχθηκε επί θητείας του αποδίδοντας συγκεκριμένο έργο και δημιουργώντας θετικό παράδειγμα και για άλλες πόλεις της χώρας ενώ ο δεύτερος διαβεβαίωσε ότι θα υπάρξει ανάλογη συνέχεια αναγνωρίζοντας τον θεσμικό ρόλο του ΤΕΕ και τις δυνατότητες προσφοράς του.

Ακολούθησε επιγραμματική παρουσίαση των συμπερασμάτων των μελετών από τους συντονιστές των ομάδων εργασίας αλλά και αναλυτικότερες εξηγήσεις από τις συναδέλφους που τις απάρτιζαν, στη συνέχεια στα ειδικά περίπτερα που στήθηκαν στην αίθουσα του ΤΕΕ για να φιλοξενήσουν (και για το επόμενο δεκαπενθήμερο) τις προτάσεις των μηχανικών για τις συνοικίες και το Ρολόι της Λάρισας.

Ο Π. Ηλιάδης

Ο Χρ. Καφφές

Ο Κ. Τζανακούλης

Οι μελέτες των ομάδων εργασίας που παραδόθηκαν στον δήμο Λάρισας συνοδεύονταν από το ακόλουθο εισαγωγικό σημείωμα του προέδρου του Τμήματος Π. Ηλιάδη:

Οι μελέτες αυτές που εκπόνησαν Ομάδες Εργασίας συναδέλφων Μηχανικών αποτελούν υλοποίηση της συνεργασίας που εγκαταστάθηκε ανάμεσα στο Δήμο Λάρισας και το ΤΕΕ στις αρχές του 1998.

Η ΔΕ αποδέχθηκε με μεγάλη ευχαρίστηση την πολύ σημαντική πρωτοβουλία - πρόταση του Δημάρχου Λάρισας κ. Χριστόδουλου Καφφέ για συγχρηματοδότηση από το Δήμο και το ΤΕΕ Ομάδων Εργασίας μηχανικών που θα μελετήσουν και θα προτείνουν τις αναγκαίες λύσεις και παρεμβάσεις στην πόλη της Λάρισας για την λειτουργική και αισθητική αναβάθμισή της.

Έτσι με βάση την ιστορική αυτή συμφωνία συγκροτήθηκαν οκτώ Ομάδες Εργασίας Μηχανικών όσες δηλαδή και οι περιοχές μελέτες στις οποίες χωρίστηκε η πόλη.

Συγκροτήθηκε επίσης και μία ξεχωριστή Ομάδα συναδέλφων για να μελετήσει και προτείνει το νέο «σύμβολο» της Πόλης σε αντικατάσταση του παλιού Ρολογιού που κατεδαφίστηκε για τις ανάγκες αποκάλυψης του αρχαίου θεάτρου Λάρισας.

Η συνολική χρηματοδότηση των Ομάδων ανέρχεται στο ποσό των 31.000.000 δρχ. και από αυτά ο Δήμος διαθέτει τα 19.000.000 δρχ. και το ΤΕΕ τα 12.000.000 δρχ.

Οι μελέτες των ομάδων απέχουν βέβαια από το να είναι μελέτες άμεσης υλοποίησης και εφαρμογής. Αποτελούν ωστόσο, πρόταση συναδέλφων που ζουν σε αυτή την πόλη και την αγαπούν, που δούλεψαν με μεράκι και φαντασία για να κάνουν τη δική τους προσφορά στην Λάρισα με μια συμβολική, οπωσδήποτε, αμοιβή.

Τους αξίζουν θερμά συγχαρητήρια γι' αυτό αλλά και γιατί με τον τρόπο αυτό καταξιώνουν τον κοινωνικό ρόλο του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Από την πλευρά μου παραδίδοντας τις μελέτες αυτές στο Δήμο της Λάρισας, ελπίζω να αξιοποιηθούν κατά τον καλύτερο τρόπο για την αναβάθμιση της Λάρισας και της ζωής των κατοίκων της

Κατάμεστη η αίθουσα του Τμήματος για την εκδήλωση

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΕ ΜΕΛΕΤΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

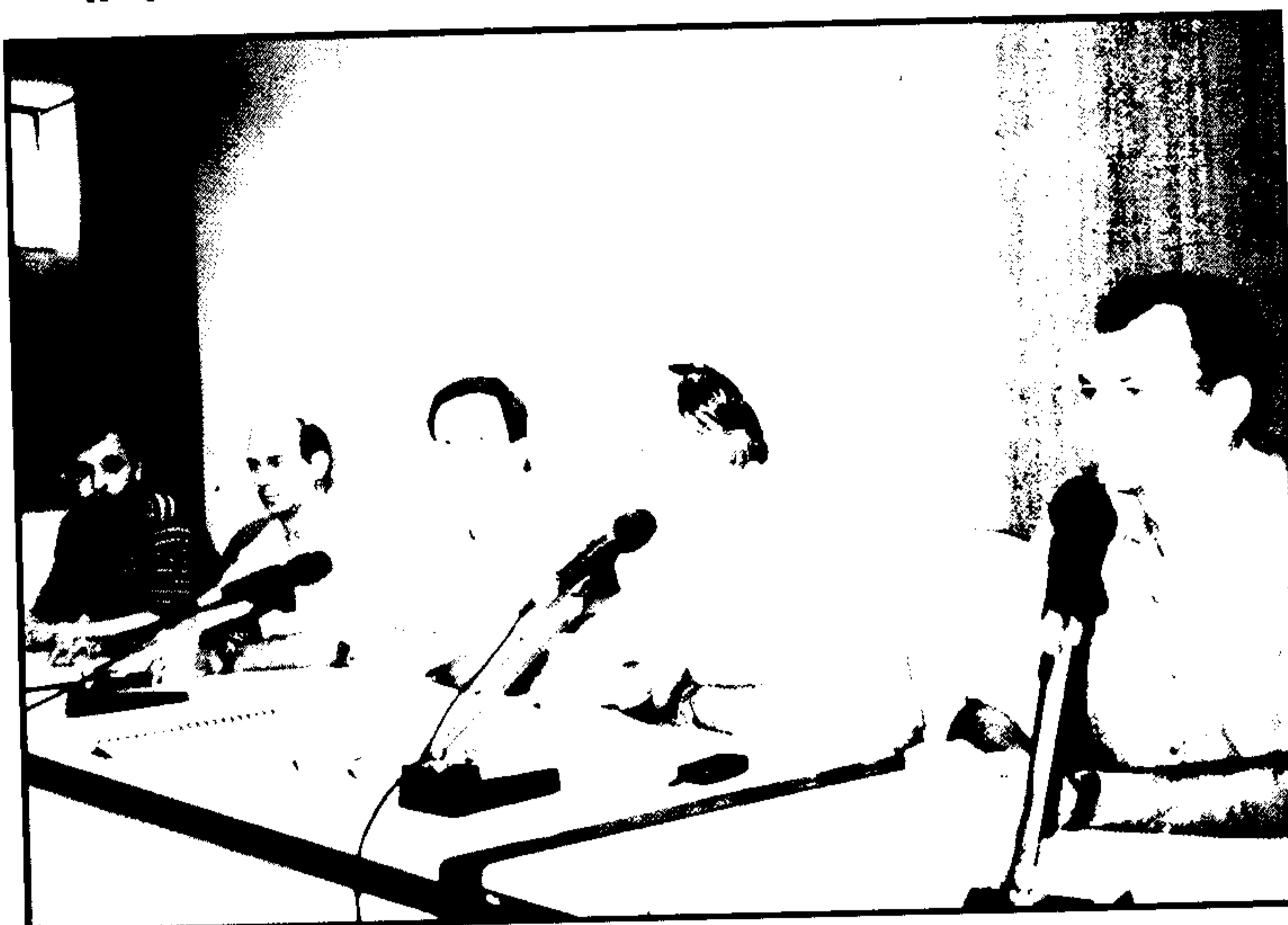
Υπέρ της αξιοποίησης του λιγνίτη στην Ελασσόνα

● Με δεδομένη την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων

Η θετική στάση του ΤΕΕ απέναντι στην προοπτική αξιοποίησης του λιγνιτικού κοιτάσματος στην Ποταμιά Ελασσόνας, με δεδομένη βέβαια την τήρηση των περιβαλλοντικών κανόνων, προβλήθηκε κατά την διάρκεια της δημόσιας παρουσίασης της μελέτης που εκπόνησε ομάδα εργασίας συναδέλφων η οποία είχε συσταθεί με απόφαση της Δ.Ε. του Τμήματος

Προλογίζοντας την εκδήλωση, ο πρόεδρος του Τμήματος Π. Ηλιάδης, τόνισε ότι το ΤΕΕ με την απόφασή του να εκπονήσει τη μελέτη αυτή, ανταποκρίθηκε στο κοινωνικό του ρόλο ως Τεχνικού Συμβούλου της Πολιτείας, αλλά και στην απαίτηση της τοπικής κοινωνίας που ζητούσε μια υπεύθυνη και τεκμηριωμένη θέση πάνω στο θέμα της σκοπιμότητας και αναγκαιότητας ή μη της εκμετάλλευσης των λιγνιτικών κοιτασμάτων της περιοχής Δομενικού Ελασσόνας και της ευρύτερης περιοχής της Ποταμιάς. Εν συνεχεία αναφερόμενος στα περιεκτικά συμπεράσματα της μελέτης, επεσήμανε ότι από αυτή προκύπτει αβίαστα πως τα λιγνιτικά κοιτάσματα του Δομενικού είναι άριστης ποιότητας, τεχνικά απολήψιμα και εκμεταλλεύσιμα, ενώ παράλληλα η δημιουργία σταθμού παραγωγής θα βοηθήσει σημαντικά όχι μόνο στην αυτονομία της περιοχής αλλά και στην ενίσχυση του ενεργειακού ισοζυγίου της χώρας από εγχώριες πηγές ενέργειας. Ενώ στάθηκε με ευαισθησία στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τόνισε ιδιαίτερα την τήρηση των κανόνων που επιβάλλει η εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την ποιότητα ζωής και το περιβάλλον.

Τα αναλυτικά στοιχεία της μελέτης παρουσίασαν στη συνέχεια οι ειδικοί επιστήμονες μελετητές της ομάδας εργασίας που την αποτελούσαν οι:

- Δημολιός Γιώργος - Μεταλλειολόγος Μηχ/κός
- Καραντάνας Θεόδωρος - Γεωλόγος
- Παπαθεοδώρου Χρήστος - Μεταλλειολόγος Μηχ/κός
- Παπαπολυμέργου Γιώργος - Χημικός Μηχ/κός και
- Λύτρας Δημ. - Πολιτικός και Αρχιτέκτων Μηχανικός

Την εκδήλωση παρακολούθησε πέραν των εκπροσώπων των τοπικών μέσων ενημέρωσης, ο έπαρχος Ελασσόνας κ. Ζήσης Γιώτσας, ο πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ κ. Κ. Καλόγηρος, κοινοτάρχες της περιοχής Ποταμιάς και υποψήφιος δήμαρχοι της περιοχής, καθώς και εκπρόσωποι της ΔΕΗ και του ΙΓΜΕ.

Εκλογή αντιπροέδρου Δ.Ε.

● Από την Αντιπροσωπεία του Τμήματος

Στην πρόσφατη συνεδρίασή της στη Λάρισα, η Αντιπροσωπεία του Τμήματος εξέλεξε τον συνάδελφο πολιτικό μηχανικό Παντελή Κωνσταντόγλου αντιπρόεδρο της Δ.Ε. του Τμήματος, στη θέση του παραιτηθέντος Γιώργου Σούλητη.

Ο Π. Κωνσταντόγλου, που ήταν και ο μοναδικός υποψήφιος, εκλέχθηκε στην δεύτερη ψηφοφορία με 18 ψήφους υπέρ και 2 λευκά. Η παράταξη ΔΚΜ δήλωσε «παρών» στην διαδικασία εκλογής επισημαίνοντας ότι η συγκεκριμένη εκλογή είχε να κάνει με συμφωνία που υπήρξε πριν 1,5 χρόνο, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι η στάση της αυτή δεν σχετίζεται με το πρόσωπο του υποψήφιου του οποίου αναγνωρίζεται η συνδικαλιστική παρουσία όλα αυτά τα χρόνια και το υψηλό αίσθημα ευθύνης καθώς και το ήθος που τον διέκρινε πάντοτε.

* Την θέση του συναδέλφου Σούλητη στην Δ.Ε. (της οποίας μέλος ήταν ο συνάδελφος Κωνσταντόγλου) κατέλαβε από την πλευρά της ΠΑΣΚ μηχανικών ο συνάδελφος **Χάρης Στάθης**.

* Η Αντιπροσωπεία ενέκρινε επίσης τροποποίηση του προϋπολογισμού του Τμήματος για το 1998 καθώς και το ακόλουθο ψήφισμα.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος - τμήμα Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας συμπαραστέκεται στον δίκαιο αγώνα των Δημοσίων Υπαλλήλων Μηχανικών για αναβάθμιση του ρόλου τους, και καλεί την Κυβέρνηση να εφαρμόσει τον Νόμο και τις αποφάσεις που

Το προεδρείο (πάνω) και τα μέλη (κάτω) της Αντιπροσωπείας του Τμήματος

η ίδια ψήφισε ως προς την κανονική και τακτική καταβολή του πόρου 7% επισημαίνοντας για μια ακόμη φορά τις απαράδεκτα χαμηλά αποδοχές των μηχανικών του Δημοσίου σε σχέση με την προσφορά εργασίας τους και τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της χώρας.

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**

**Αγ. Αχιλλείος - Αγ. Νικόλαος
Νότιος Αγ. Αθανάσιος**

Μέσα στο ορισθέν σύντομο χρονικό διάστημα καταβλήθηκε προσπάθεια από τα μέλη της ομάδας για την διερεύνηση κατά το δυνατόν των περισσότερων θεμάτων που απασχολούν το κέντρο της πόλης και την πρόταση «ενδεικτικών» λύσεων, όσο και η πρόκληση ενός διαλόγου και η δημιουργία προβληματισμού, που θα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα και σε πολλά επίπεδα, με στόχο την εξεύρεση των κατευθύνσεων εκείνων που θα οδηγήσουν την πόλη στην τρίτη χιλιετία.

Περιεχόμενο και στόχοι: Η αναγκαιότητα μιας συνολικής παρέμβασης αναβάθμισης της πόλης, οδήγησε τον Δήμο Λάρισας σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε. Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας στην ανάθεση επιμέρους εργασιών σε ομάδες εργασίας που θα κατέγραφαν τα προβλήματα της πόλης και θα πρότειναν παρεμβάσεις αναβάθμισης.

Η περιοχή μελέτης για την ομάδα είναι τρεις κεντρικές συνοικίες: του Αγίου Αχιλλείου, του Αγίου Νικολάου και του Αγίου Αθανασίου.

Στόχος επίσης της μελέτης είναι η υποβολή προτάσεων για την ανανέωση του αστικού χώρου και τον τονισμό της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της περιοχής μελέτης.

Σκοπός είναι το κοινωνικό όφελος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ειδικά για την περιοχή του Φρουρίου,

Ομάδα Εργασίας

Νότη Παρασκευή
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Πάλλας Κων/νος
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Παπαδόπουλος Νίκος
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Σταθακοπούλου Ειρήνη
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Λιόκου Ελένη
Πολιτικός Μηχ/κός
Μαυραγάνη Παναγιώτα
Αγρον. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονιστής: Κ. Πάλλας

της κεντρικής περιοχής του Αγ. Αχιλλείου & μέρος του Αγ. Νικολάου έχουν υποβληθεί και άλλες μελέτες οι προτάσεις των οποίων εξετάστηκαν από την ομάδα και σχεδόν στο σύνολο τους γίνονται αποδεκτές.

Για τον λόγο αυτό η ομάδα ασχολήθηκε περισσότερο με τα εξής θέματα:

1. Καταγραφή των χώρων που σχετίζονται με την άσκηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους και προτάσεις επεμβάσεων όπου κρίνεται απαραίτητο.
2. Εντοπισμός και καταγραφή των ιστορικών χώρων και κτισμάτων που βρίσκονται στη περιοχή μελέτης και αντίστοιχα δημιουργία Θεματικής Χαρτογραφίας.
3. Επεξεργασία επιλεκτική προτάσεων και παραδειγματικών επεμβάσεων όπως:
Μεγάλοι εμπορικοί άξονες
Δευτερεύοντες δρόμοι με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, πεζόδρομοι, διαδρομές.
Ιδιωτικές στοές
Ανασχεδιασμός χώρων προς ανάδειξη και αναβάθμιση κάποιας περιοχής.

Τυπολογική προσέγγιση και καρτέλες παραδειγματικών προτάσεων

Συμπέρασμα: Γεγονός είναι ότι η μέχρι σήμερα αποσπασματική πρακτική πεζοδρομήσεων και ανακατασκευών οδοστρωμάτων και πεζοδρομίων δεν βοήθησε στην συνολική αντιμετώπιση του δημόσιου χώρου της πόλης έτσι ώστε να βελτιώσει το μέγιστα στη λειτουργικότητα και την ανάδειξη της φυσιογνωμίας του κέντρου. Η αναβάθμιση του δημόσιου χώρου μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τρεις τύπους παρεμβάσεων.

- α) Το θεσμικό πλαίσιο το οποίο θα στηρίζει τις αναγκαίες παρεμβάσεις όπως π.χ. έλεγχος Σ.Δ., ειδικοί όροι δόμησης, χρήσεις γης. Κήρυξη διατηρητέων κτισμάτων με βαθμό προστασίας (μόνο όψεις, κελύφη κλπ.), ειδικές μελέτες αισθητικής αναβάθμισης κτισμένου και ελεύθερου χώρου κ.ά.
- β) Τις επί μέρους παρεμβάσεις σε δρόμους, πλατείες, μνημεία (όπως ενδεικτικά πε-

ριγράφονται στις καρτέλες) που θα προβάλουν με επαρκή και ελκυστικό τρόπο το χαρακτήρα της πόλης (αστικός εξοπλισμός, φύτευση, έλεγχος των χρωματισμών και των επιγραφών στις όψεις των κτιρίων, σόκορα, κ.λπ.).

- γ) Σε συνδυασμό με τις δυο προηγούμενες παρεμβάσεις και έχοντας μια ολοκληρωμένη λογική συνολικής αντιμετώπισης του δημόσιου χώρου, μπορούμε να επεκτείνουμε τις επεμβάσεις σε νέους χώρους. Η ανάδειξη των μνημείων ως οργανωτικών στοιχείων και η αξιοποίηση του ελλειμματικού ελεύθερου χώρου με κατάλληλες διαμορφώσεις, και αστικό εξοπλισμό μπορεί να αναβαθμίσει την περιοχή. Συγχρόνως χρειάζεται να αποκατασταθεί η ενότητα των αστικών μετώπων γύρω από την περιοχή του Φρουρίου και να αυξηθεί ο κοινόχρηστος χώρος με την αξιοποίηση των αδόμητων χώρων στα μεγάλα κυρίως οικοδομικά τετράγωνα.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Αγ. Κωνσταντίνου - - 40 Μαρτύρων

Η περιοχή έρευνας αποτελείται από τις συνοικίες Αγίου Κων/νου και Αγίων Σαράντα, δύο από τις παλιότερες συνοικίες της Λάρισας. Βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με το κέντρο της πόλης και αποτελεί τον ανατολικό πυρήνα κατοικίας και εμπορικών δραστηριοτήτων. Οριοθετείται από «φυσικά» όρια, όπως ο Πηνειός, οι σιδηροδρομικές γραμμές, η Εθνική Οδός, ο «δακτύλιος» της Ηρώων Πολυτεχνείου και η 31ης Αυγούστου. Όσον αφορά στις χρήσεις γης, στην περιοχή δεσπόζει η κατοικία, απουσιάζουν οι κεντρικές λειτουργίες ενώ οι κοινόχρηστοι χώροι είναι ελάχιστοι.

Οι βασικές επιδιώξεις της ομάδας για τις συνοικίες αυτές είναι η αυτόνομη - ως ένα βαθμό - λειτουργία της περιοχής με τη δημιουργία ενός τοπικού κέντρου, η σύνδεσή της με το κέντρο της πόλης, η σύνδεση των κοινόχρηστων χώρων - της περιοχής αλλά και του κέντρου - μεταξύ τους, η τόνωση

της κοινωνικότητας των κατοίκων της περιοχής και η βελτίωση της αισθητικής της, όπου είναι δυνατό.

Οι ταχείς ρυθμοί οικοδόμησης σε συνδυασμό με τους υψηλούς Σ.Δ., το υψηλό ποσοστό κάλυψης, καθώς και η αύξηση του αριθμού των νοικοκυριών που επιλέγουν να ζήσουν παραπλεύρως του κέντρου, εντείνουν τις πιέσεις για ελεύθερους χώρους. Αυτό σημαίνει πως με οποιονδήποτε τρόπο πρέπει να δημιουργηθούν κάποιοι κοινόχρηστοι χώροι.

Οι κοινόχρηστοι χώροι που έχουν απομείνει (είτε διαμορφωμένοι είτε χαρακτηριζόμενοι) στην περιοχή, ικανοποιούν - ή καλούνται να ικανοποιήσουν - πολλαπλές ανάγκες του πληθυσμού (αναψυχή, εκδηλώσεις, παιχνίδι, άθληση), για τις οποίες είτε δεν κατασκευάστηκαν είτε δεν επαρκούν, λόγω της πυκνότητας του εξυπηρετούμενου πληθυσμού.

Ομάδα εργασίας

Αντωνούλη Αλεξάνδρα
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Λιακοπούλου Νέλλη
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Μάγκου Ελένη
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Νικολαΐδου Μαρία
 Μηχ. Χωροταξίας & Περιφερ. Ανάπτυξης
 Παρασκευοπούλου Λουκία
 Πολιτικός Μηχ/κός
 Καλιακούδας Τριαντάφυλλος
 Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονίστρια: Λ. Παρασκευοπούλου

Η κοντινή απόσταση από το κέντρο φαίνεται να είναι ο σημαντικότερος λόγος επιλογής κατοικίας και επαγγελματικής στέγης στην περιοχή έρευνας. Εκτιμάται πως αυτή η τάση θα συνεχιστεί, πράγμα που θα δημιουργήσει πίεση για νέους χώρους εξυπηρέτησεων εμπορικών δραστηριοτήτων ή ελεύθερων επαγγελματιών.

Το μαθητικό δυναμικό της περιοχής - αλλά και εκτός αυτής - είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξή της και οφείλει να προστατευτεί η ασφαλής διέλευσή του από τις οδούς προς τα μεγάλα σχολικά συγκροτήματα της περιοχής.

Το ζήτημα της στάθμευσης οχημάτων κατοίκων αλλά και επισκεπτών είναι σημαντικό για την περιοχή έρευνας και είναι απαραίτητη μια σοβαρή προσπάθεια ανεύρεσης και απόκτησης χώρων που μπορούν να διαμορφωθούν για την αντιμετώπισή του.

Συμπερασματικά, οι προτάσεις μας κινούνται στις εξής κατευθύνσεις:

- ✓ Εξασφάλιση των ήδη χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων χώρων
- ΚΑΝΕΝΑΣ κοινόχρηστος χώρος του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ΔΕΝ πρέπει ΝΑ ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΕΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ
- Διαμόρφωση των ήδη χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων χώρων (χώρος πλα-

τείας οδού Χατζηγιάννη, "πυρήνες" οικοπέδων, ενοποίηση ακαλύπτων).

- ✓ "Παραγωγή" κοινοχρήστων χώρων, με επιλεκτική πεζοδρόμηση και με δέσμευση - όπου απαιτείται - ιδιοκτησιών.
- Δίκτυο πεζοδρόμων οδών Αδριανού - Ηλέκτρας - Γιαννιτών - Ριζοπούλου - Κ. Κέρκυρα - Διαμόρφωση κοινόχρηστου χώρου οδού Κ. Κέρκυρα - Απόκτηση Ο.Τ. 975B & διαμόρφωσή του σε ελεύθερο χώρο - Ελεύθερη πρόσβαση προς χώρο Ορφανοτροφείου - Σύνδεση με Δημόσια Βιβλιοθήκη.
- Δίκτυο πεζοδρόμων οδών Ικάρων - Αμπελακίων - Σαλαμίνας - Σκρα - Ανώνυμων οδών Ο.Τ. 1001, 1001Α, 1001Β - Διαμόρφωση ελεύθερου χώρου στα Ο.Τ. 1001, 1001Α, 1001Β.
- Πεζοδρόμηση οδού Πλουτάρχου.
- ✓ Εξεύρεση χώρων στάθμευσης
- Προτείνεται η αξιοποίηση δύο χώρων: του δημοτικού χώρου στην Ηρώων Πολυτεχνείου με 23ης Οκτωβρίου και ο χώρος του παλιού κιν/φου "ΟΑΣΙΣ".
- ✓ Δημιουργία πόλων συγκέντρωσης λειτουργιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων και την ανάπτυξη των κοινωνικών τους επαφών και σχέσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.
- Ανάπλαση συγκροτήματος Λαϊκών Πολυκατοικιών σε χώρο «Κέντρου Λειτουργιών».
- ✓ Αισθητικές παρεμβάσεις
- Αισθητική Παρέμβαση στο κτίριο του Οθωμανικού Τεμένους (Γενί Τζαμί)
- ✓ Άλλες παρεμβάσεις
- Τυπολογία αστικού εξοπλισμού

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Νέα Σμύρνη

Αντικείμενο της μελέτης μας αποτελεί η καταγραφή των ειδικότερων προβλημάτων της περισσότερο ίσως υποβαθμισμένης συνοικίας της Λάρισας, της Νέας Σμύρνης.

Κύριος αποδέκτης είναι ο κάτοικος της συνοικίας και κύριο μέλημά μας η ουσιαστική βελτίωση της ποιότητας ζωής του.

Η ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης παρουσιάζει μια περιοχή με ισχυρούς φραγμούς και επέκτασης - ανάπτυξης, και επικοινωνίας με την γύρω περιοχή. Με μοναδική αστική κυκλοφοριακή σύνδεση τη γέφυρα της Ν. Σμύρνης. Μια περιοχή με σαφείς ανεπάρκειες σε έργα τεχνικής υποδομής, χωρίς ουσιαστικούς κοινόχρηστους χώρους, χωρίς κοινωνικό εξοπλισμό (αθλητισμός - ψυχαγωγία).

Παράλληλα η εγκατάσταση της Περιφέρειας Θεσσαλίας στο "Εμπορικό Κέντρο Σωκράτους", μιας διοικητικής υπηρεσίας δηλαδή, αποτελεί παράδειγμα εφελκυστικού ανάπτυξης τμήματος της περιοχής.

Με δεδομένα τα προαναφερθέντα καθορίζονται ως στόχοι επέμβασης:

1. Βελτίωση κοινωνικών εξυπηρετήσεων.
2. Βελτίωση δικτύου κυκλοφορίας.
3. Δυναμική επέκταση της περιοχής μελέτης.

Ομάδα Εργασίας

Μαβίδης Δημήτριος
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Μπουρονίκος Ιωάννης
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Τσιρούκης Αθανάσιος
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Κράχτη Ζωή
Πολιτικός Μηχ/κός
Μακρυγιάννης Νίκος
Πολιτικός Μηχ/κός
Βενέτη Αγγελική
Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονιστής: Δημ. Μαβίδης

4. Διατήρηση και τόνωση της ανάπτυξης του τομέα κεντρικών λειτουργιών (διοίκηση, εμπόριο) με ταυτόχρονη συγκρότηση της κατοικίας.
5. Αποκλιμάκωση της πυκνότητας δόμησης και βελτίωση συνθηκών στέγασης. Απομάκρυνση οχλουσών χρήσεων ή όπου αυτό δεν είναι δυνατόν την σαφή διατύπωση αρχών λειτουργίας (βιολογικός καθαρισμός).

Η προσπάθεια μετασχηματισμού και αναβάθμισης της περιοχής μελέτης σε περιοχή οργανωμένης κατοικίας απαιτεί μια διττή επέμβαση:

- Αφενός την προσθήκη νέων χώρων που είναι αναγκαίοι για την δημιουργία μιας αστικής δομής και μιας ενδιάμεσης πολεοδομικής κλίμακας ανάμεσα στον δομημένο και αδόμητο χώρο (επέκταση).
- Αφετέρου μια δράση εμπλουτισμού λειτουργιών που πραγματικά θα ενσωματώσουν τους χώρους στην ποικιλία των αστικών χρήσεων (ανάπλαση).

Έτσι κατά πρώτον προτείνεται μια περιοχή επέκτασης της συνοικίας δυτικά, σε εύρος 400 μέτρων περίπου, με παράλληλη μετατόπιση του αντιπλημμυρικού αναχώματος και της νέας περιφερειακής οδού που προβλέπεται στη στέψη του αναχώματος.

Κατά δεύτερον προτείνεται ανάπλαση της περιοχής με:

1. Την άμεση διευθέτηση με εξαγορά ή αποζημίωση δεσμευμένων κοινοχρήστων χώρων που προορίζονται για την ανέγερση σχολείων, βρεφονηπιακών σταθμών, για την διαμόρφωση πλατειών και παιδικών χαρών.
2. Την διαμόρφωση των υπάρχόντων κοινοχρήστων χώρων, ώστε να αποδοθούν και ουσιαστικά στους κατοίκους.
3. Την πεζοδρόμηση της οδού Δημοσθένους.
4. Τις πεζοδρομήσεις των οδών Αισχύλου, Αχέρωνα και Πλατάνου.

5. Την κυκλοφοριακή ρύθμιση, τις διασυννοικιακές συνδέσεις, την δημιουργία χώρων στάθμευσης.

6. Την ολοκλήρωση και επέκταση των τεχνικών υποδομών, την ανάπτυξη κοινωνικών υποδομών.

7. Την απομάκρυνση των οχλουσών χρήσεων και την διευθέτηση αντιμαχόμενων χρήσεων.

8. Τον έλεγχο της αυθαίρετης δόμησης.

Η υπάρχουσα κατάσταση καταδεικνύει ως επιτακτική την ανάγκη επέμβασης στη συνοικία της Νέας Σμύρνης, που όμως θα πρέπει να είναι στα πλαίσια ενός γενικότερου πολεοδομικού σχεδιασμού που αφορά τη Λάρισα με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία του μέρους που είναι η συνοικία και του συνόλου της πόλης.

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**

**Αγ. Γεώργιος - Λαχανόκηποι
Σ. Σταθμός - Χαραυγή**

Εξετάζοντας τα προβλήματα των συνοικιών διαπιστώθηκε ότι όλες έχουν κοινά σημεία που επιλύοντας αυτά επέρχονται και αντίστοιχες λύσεις και σε επιμέρους προβλήματά τους. Δεν επιδιώχθηκε πυροσβεστική παρέμβαση στα επιμέρους προβλήματα των συνοικιών διότι αυτά είτε δεν επιλύονται από μόνα τους ή επιλύοντας τα δημιουργούμε άλλα πιο πολύπλοκα.

Οι στόχοι που τέθηκαν για την αναβάθμιση των συγκεκριμένων περιοχών είναι:

- Διαμόρφωση Εθνικής Οδού.

Εχοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση και με την προοπτική ότι η Ε.Ο.

θα μετατραπεί σε εξωτερικό δακτύλιο της πόλης προτείνεται η διαμόρφωσή της στους εξής άξονες:

- Διαμόρφωση διαβάσεων πεζών για ασφαλή διέλευση και με σχετική πυκνότητα.
- Ασφαλής διέλευση οχημάτων.
- Αισθητική διαμόρφωση της Ε.Ο.
- Δημιουργία ποδηλατόδρομου.
- Διανοίξεις οδών

Προτείνεται η δημιουργία δύο κλάδων κυκλοφορίας δεξιά και αριστερά της ο-

Ομάδα Εργασίας

Μιχάλη Αμαλία
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Νικολαΐδης Γεώργιος
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Γαλάρας Χρήστος
 Πολιτικός Μηχ/κός
 Φιλανδριανός Αθανάσιος
 Πολιτικός Μηχ/κός
 Ζήλου Πολυξένη
 Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός
 Μαλογιάννης Δημήτριος
 Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονιστής: Γ. Νικολαΐδης

δού Κάρλας οι οποίες να διέρχονται κάτω από την Ε.Ο. και παράλληλα με την σιδηροδρομική γραμμή Λάρισας - Βόλου. Ο μιν αριστερός προς την πόλη κλάδος να συναντά την επέκταση Γρεβενών - Αντώνη Μαρτάλη και κατ' επέκταση την Φαρσάλων (πρόσβαση Λαογραφικού Μουσείου) ο δε δεξιός κλάδος να διέρχεται κάτω από την γέφυρα και να συναντά την οδό Βόλου στο ύψος της σιδηροδρομικής γραμμής.

Η διάνοιξη αυτή πρέπει να συνδιαστεί και με την κατασκευή δεύτερης διάβασης ελεγχόμενης της σιδηροδρομικής γραμμής στο ύψος της διασταύρωσης της οδού Κάρλας σιδηροδρομικών γραμμών με την παράκαμψη της οδού Βόλου στο ύψος της γέφυρας.

- Διαμόρφωση περιοχών Ο-ΣΕ

Στην περιοχή αυτή βρίσκονται αξιόλογα κτίρια τα οποία είναι ταυτισμένα με τους Ελληνικούς Σιδηροδρόμους και την μετεξέλιξή τους στην εποχή μας. Γενικά

ο χώρος διαθέτει μια ιστορικότητα. Υπάρχουν και οι αποθήκες της Αγροτικής Τράπεζας οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται πλέον. Απέναντι από τον χώρο του ΟΣΕ έχει ανεγερθεί το Λαογραφικό Μουσείο το οποίο μέχρι στιγμής είναι τελείως αποκομμένο από τον υπόλοιπο πολιτιστικό ιστό της πόλης.

Εχοντας υπόψη μας όλη αυτή την κατάσταση αλλά και την αδιαλλαξία στην συνεννόηση ΔΗΜΟΥ - ΟΣΕ προτείνεται η συνεκμετάλευση του χώρου συγκεντρώνοντας στο χώρο πολιτιστικές - αθλητικές - εμπορικές και εξυπηρέτησης του πολίτη. Με την δημιουργία Μουσείων (Σιδηροδρόμων, Αγροτικής Εργασίας) αξιοποίηση του κτιρίου του Τελωνείου, κατασκευή εμπορικού κέντρου, δημιουργία χώρων αναψυχής, αθλοπαιδιών, πρασίνου, χώρου πολυδραστηριοτήτων (που θα αναβαθμίζει την περιοχή, θα αποκεντρώνει τα πολιτιστικά δρώμενα και θα εντάσσει το Λαογραφικό Μουσείο) και κατασκευή ανισόπεδης διάβασης στο ύψος του Ν.Σ. Σταθμού.

- Δίκτυο πεζοδρόμων, διαμόρφωση πλατειών
- Διαμόρφωση αναχώματος Αγ. Γεωργίου
- Διαβάσεις πεζών (ανά 120 μέτρα) στις σιδηροδρομικές γραμμές

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**

Πυροβολικά - Αβέρωφ

Μετά από αυτοψία και καταγραφή των προβλημάτων της περιοχής και σε συνεργασία με τα συνοικιακά συμβούλια, κρίθηκαν ως άμεσες για την αναβάθμισή της οι παρακάτω παρεμβάσεις:

α) ΔΙΑΝΟΙΞΕΙΣ ΟΔΩΝ

(πεζοδρομήσεις, ηλεκτροφωτισμός)

Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στις περιοχές της επέκτασης του σχεδίου πόλης κάτι που εξάλλου ήταν αναμενόμενο. Είναι ανάγκη να διανοιχθούν οι μη διανοιγμένοι οδοί δεδομένου ότι η δόμηση σε αρκετά σημεία προϋπήρχε του σχεδιασμού (αυθαίρετα). Ως παραδείγματα αναφέρονται οι οδοί Παιωνίου, Κολχίδος, Δήμητρας Τσάτσου, Στατιστικής, Σπύρου Βασιλείου, Τσιτσάνη κ.λπ.

β. ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ

- Δημιουργία πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής στο χώρο δίπλα στο 13ο δημοτικό σχολείο επί των οδών Αμμοχώστου και Επισκοπής.
- Διαμόρφωση των κοινόχρηστων χώρων στην περιοχή Σκούταρη.
- Βελτίωση και επέκταση αθλητικών εγκαταστάσεων, δημιουργία ιατρικού κέντρου και σύνδεση του χώρου με αστική συγκοινωνία.
- Συνολική αναβάθμιση των προτεινόμενων και ήδη υπαρχόντων κοινόχρηστων χώρων και του εξοπλισμού τους.

γ. ΧΩΡΟΣ ΞΕΝΙΑ

Μετατροπή των εγκαταστάσεων σε πολυλειτουργικό - πολιτιστικό κέντρο. Μια τέτοια επιλογή θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα δίπολο ανάμεσα σ' αυτό και στο πολιτιστικό γίνεσθαι του κέντρου και της πόλης ολόκληρης.

**δ. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ**

Επειδή τα προβλήματα των συνοικιών δεν σταματούν στα προαναφερθέντα προτείνεται ο προγραμματισμός μακροπρόθεσμων επεμβάσεων σε θέ-

Ομάδα Εργασίας

Βολιώτης Ηλίας
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Χρονόπουλος Δημήτριος
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Κόλλια Φρειδερίκη
Πολιτικός Μηχ/κός
Κροντήρη Ανδρονίκη
Πολιτικός Μηχ/κός
Μήτσιου Φωτεινή
Πολιτικός Μηχ/κός
Βαλάρης Δημήτριος
Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονιστής: Η. Βολιώτης

ματα, όπως η αλλαγή χρήσης των αποθηκών της Υ.Ε.Β. επί της οδού Θεοφράστου, η κατασκευή πεζογεφυρών επί των οδών Φαρσάλων και Θεοφράστου, η κατασκευή ανισόπεδου κόμβου στη συμβολή της οδού Φαρσάλων με την περιφερειακή, η τροποποίηση σημείων του Γ.Π.Σ. με τις αλλαγές χρήσεις γης για την απομάκρυνση των υπαρχόντων βιομηχανικών και βιοτεχνικών χώρων και η διαπλάτυνση της οδού Φαρσάλων.

Εκτιμάται ότι οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι ένα βήμα στην σωστή κατεύθυνση, για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και συμβάλλει στην αναβάθμιση του προφίλ των συνοικιών.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Νεράιδα - Ανθούπολη Ν. Πολιτεία - Ηπειρώτικα

Ομάδα Εργασίας

Μπατρακούλη Βασιλική
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Σούκια Μαρία
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Κουτάκος Χρήστος
Χωροτάκτης Μηχ/κός
Βάντη Ελένη
Πολιτικός Μηχ/κός
Καραλαριώτου Ειρήνη
Πολιτικός Μηχ/κός
Γερακίνης Δημήτριος
Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονίστρια: Ειρ. Καραλαριώτου

κάθε συνοικία να αποκτήσει το δικό της χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων.

ε) την κατασκευή έργων υποδομής στις νεότερες περιοχές (δίκτυα ομβρίων και ακαθάρτων υδάτων κ.λπ.).

στ) την αξιοποίηση ελευθέρων γηπέδων χωροθετώντας κτίρια Δημοσίων Οργανισμών αποσυμφορώντας το κέντρο της πόλης (π.χ. χώρος παραπλεύρως του Γηροκομείου).

Με την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος έργων, η ομάδα εργασίας θεωρεί ότι θα αναβαθμισθεί σημαντικά η ποιότητα ζωής των κατοίκων των συνοικιών και θα αποκτήσουν αυτές την απαιτούμενη δομή και ομοιομορφία με τον ιστό της πόλης.

Γενικά, η περιοχή η οποία αποτέλεσε το αντικείμενο εργασίας, περιλαμβάνει συνοικίες οι οποίες βρίσκονται στην περιφέρεια της πόλης της Λάρισας, με προβλήματα τα οποία ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες:

- Οφειλόμενα στην δόμηση κατά το παρελθόν, χωρίς την ύπαρξη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Συνοικία Νεράιδα δυτικά της οδού Καρδίτσης & Ανθούπολη).
- Οφειλόμενα στην εκ των υστέρων εφαρμογή του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου σε περιοχές που ήδη είχαν οικοδομηθεί (Συνοικία Νεράιδα δυτικά της οδού Καρδίτσης & Ανθούπολη).
- Οφειλόμενη στην απουσία κοινωνικού εξοπλισμού και διαμορφωμένων κοινόχρηστων χώρων στο σύνολο της περιοχής εργασίας, τόσο λόγω έλλειψης των απαραίτητων κονδυλίων, όσο και λόγω μειωμένης πολιτικής βούλησης της εκάστοτε δημοτικής αρχής για την πραγματοποίηση παρομοίων έργων στις περιφερειακές συνοικίες.

Έτσι λοιπόν με το πρόγραμμα των έργων που προτείνεται επιχειρείται να αντιμετωπισθεί το σύνολο των προαναφερθέντων προβλημάτων με:

- α) την υλοποίηση διανοίξεων οδών όπου αυτές προβλέπονται από το εγκεκριμένο Ρυμοτομικό Σχέδιο και δεν έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα (ιδιαίτερα των κεντρικών αρτηριών Φαρσάλων και Καρδίτσης).
- β) την κατασκευή υπόγειων διαβάσεων στο τμήμα της σιδηροδρομικής γραμμής που διέρχεται από το εσωτερικό των Συνοικιών προκειμένου να αρθούν τα προβλήματα επικοινωνίας μεταξύ τους.
- γ) την εξασφάλιση και διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων ώστε κάθε δημότης να έχει στην διάθεσή του έναν αντίστοιχο σε ακτίνα 800 μέτρων από την κατοικία του.
- δ) την κατασκευή κοινωφελών κτιρίων ώστε

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**

**Φιλιππούπολη - Αγ. Θωμάς
Λιβαδάκι - Νεάπολη**

Η σειρά με την οποία γίνεται η αναφορά και επεξεργασία των προβλημάτων είναι η εξής:

Κυκλοφοριακό
Χάνδακας Χατζηχαλάρ
Καλώδια υψηλής τάσης ΔΕΗ
Κοινόχρηστοι χώροι
Αθλητικοί χώροι - εγκαταστάσεις
Εκκλησίες - Επισκοπείο
Πολιτιστικά - Πνευματικά Κέντρα
Δημόσια κτίρια - Κοινωφελή ιδρύματα
Οργανισμοί - Λαϊκή αγορά

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΠΡΙΝ ΤΟ 2006

- Άγιος Θωμάς, διάνοιξη της οδού Θεοπόμπου και σύνδεσή της με την οδό Λαγού.
- Φιλιππούπολη - Άγιος Θωμάς, διάνοιξη των οδών Αργυρακούλη, Νικολοπούλου και σύνδεσή της με την περιφερειακή οδό Λαρίσης - Τρικάλων.
- Λιβαδάκι, σύνδεση της οδού Μαυρογένους με την περιφερειακή οδό Τρικάλων - Λαρίσης και της οδού Τροιζήνης με την οδό Ιατρίδου.
- Λιβαδάκι, επέκταση της οδού Ουρανούπολεως ως την οδό Τροιζήνης και διάνοιξη της ανωνύμου οδού μεταξύ των οδών Ραφήνας και Μαυρογένους.
- Νεάπολη, φωτεινή σηματοδότηση στις διασταυρώσεις των οδών Καρδίτσης με Παπανδρέου και Μεραρχίας με Δαβάκη.
- Φιλιππούπολη, κατασκευή πεζοδρομίων στην οδό Ιωαννίνων, στο τμήμα που διέρχεται από τον Άγιο Θωμά.
- Νεάπολη, αναδιαμόρφωση του χώρου στάθμευσης στην πλατεία Νεάπολης ως συνέχεια της πλατείας.
- Νεάπολη, κατασκευή χώρων στάθμευσης στη δημοτική έκταση, που βρίσκεται δίπλα από τη διασταύρωση των οδών Παπανδρέου και Καρδίτσης.
- Φιλιππούπολη, Νεά-

Ομάδα Εργασίας

Αντωνούλης Ιωάννης
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Μακαριάδης Λάζαρος
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Σφόρτσα Μαριάνθη
Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
Παπαδοπούλου Μαρία
Πολιτικός Μηχ/κός
Παπαμαργαρίτης Μιλτιάδης
Πολιτικός Μηχ/κός
Χονδροδήμου Χριστίνα
Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Συντονιστής: Ι. Αντωνούλης

πολη, Άγιος Θωμάς, δημιουργία διασυνωικιακής οδού, διαμόρφωση χώρων αναψυχής - πρασίνου μετά την κατασκευή κλειστού αγωγού στο χάνδακα Χατζηχαλάρ.

- Άγιος Θωμάς, διαμόρφωση υφιστάμενου χώρου σε πλατεία και παιδική χαρά στη συμβολή των οδών Θεοπόμπου και Δυρού.
- Άγιος Θωμάς, Ανάπλαση του χώρου που βρίσκεται πριν τη διασταύρωση της Γεωργικής Σχολής - δεξιά της οδού Ιωαννίνων - σε χώρο αναψυχής με πράσινο, πλατεία και αθλητικές εγκαταστάσεις.
- Άγιος Θωμάς, δημιουργία παιδικής χαράς μεταξύ των οδών Κορυτσάς και Αυλώνας

- δίπλα στο δημοτικό σχολείο του Αγίου Θωμά.
- Λιβαδάκι, διαμόρφωση σε πλατεία δημοτικής έκτασης μεταξύ των οδών Μαυρογένους και Τροιζήνης.
  - Νεάπολη, αναδιαμόρφωση των ακάλυπτων χώρων στις λαϊκές κι εργατικές κατοικίες της Νεάπολης (δενδροφύτευση, δημιουργία, παρτεριών πρασίνου).
  - Νεάπολη, αξιοποίηση του άλσους Μεζούρλου.
  - Άγιος Θωμάς, Κατασκευή σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων στο οικοδομικό τετράγωνο 714Α στο χώρο του αμμορυχείου.
  - Λιβαδάκι, αναμόρφωση των υπαρχόντων χώρων άθλησης.
  - Φιλιππούπολη, κατασκευή πνευματικού κέντρου πολλαπλών χρήσεων σε δημόσιο οικόπεδο επί της οδού Χατζημιχάλη.
  - Νεάπολη, δημιουργία ΚΑΠΗ σε δημόσιο οικόπεδο επί της οδού Παπανδρέου καθώς και αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.
  - Νεάπολη, κατασκευή δρόμων κτιρίων σε δημοτικές εκτάσεις στην οδό Γ. Παπανδρέου, όπου θα στεγαστούν διάφορες υπηρεσίες τόσο της Νομαρχίας όσο και της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
  - Νεάπολη, μετακίνηση της λαϊκής αγοράς σε παρακείμενο χώρο της οδού Γ. Παπανδρέου με την ταυτόχρονη κατασκευή χώρων στάθμευσης και χώρων υγιεινής.

- Λιβαδάκι, ασφαλτόστρωση της οδού Θηβών, σύνδεσή της με την περιφερειακή οδό Λαρίσης - Τρικάλων και κατασκευή κρασπεδόρειθρων.

Ο προϋπολογισμός κατασκευής των έργων ανά συνοικία υπολογίζεται ότι θα είναι περίπου 1,5 δισεκατομμύριο.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΜΕΤΑ ΤΟ 2006

- Νεάπολη, υπογειώση της οδού Καραολή και Δημητρίου στο ύψος της περιφερειακής οδού Λαρίσης - Τρικάλων, προκειμένου να διευκολυνθεί η προσπέλαση στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο.
- Λιβαδάκι, Άγιος Θωμάς, απομάκρυνση, ή υπογειώση των καλωδίων υψηλής τάσης της ΔΕΗ προκειμένου ν' απελευθερωθούν ιδιωτικές εκτάσεις, αλλά και να δημιουργηθούν κοινόχρηστοι χώροι για την ανέγερση συνοικιακών πολιτιστικών κέντρων καθώς κι εκκλησίας στη συνοικία του Λιβαδακίου.
- Άγιος Θωμάς, Παραχώρηση των εκτάσεων (ιδιοκτησίας του Υπουργείου Γεωργίας) που βρίσκονται μεταξύ των εργατικών κατοικιών και της περιφερειακής οδού Λαρίσης - Τρικάλων, προκειμένου ν' αξιοποιηθούν για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων, αθλητικών εγκαταστάσεων αισθητικού άλσους, καθώς και πολιτιστικού κέντρου.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Αμπελόκηποι - Παπασταύρου Ιπποκράτης - Βόρειος Αγ. Αθανάσιος

Προβλήματα

- ✓ Φυσικός και λειτουργικός απομονωτισμός

Συνοικία ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ - ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

- το ποτάμι λειτουργεί σαν φράγμα
- η οδός Κοζάνης ως υπερτοπικός άξονας ταχείας κυκλοφορίας
- το αθλητικό κέντρο του Αλκαζάρ

Συνοικία ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ

- το ποτάμι λειτουργεί σαν φράγμα
- η οδός Γεωργιάδου ως υπερτοπικός άξονας κυκλοφορίας βαρέων οχημάτων
- το ΚΤΕΛ και η λειτουργία του

- ο Μύλος σαν εκτεταμένο κλειστό οικοδομικό συγκρότημα

- ✓ Χαμηλής ποιότητας οικιστικό περιβάλλον
προβληματική ρυμοτομία, παλιά κελύφη, πυκνή δόμηση, μικρές ιδιοκτησίες, έλλειψη κοινόχρηστων χώρων αναψυχής, πάρκινγκ κ.ά., συνύπαρξη χρήσεων βιοτεχνίας - χονδρεμπορίου με κατοικία και εκπαίδευση.

- ✓ Έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα ύπαρξη περιορισμένων και προβληματικών προσβάσεων από και προς τις συ-

Ομάδα Εργασίας

Πάντζιος Δημήτρης
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Φακίρη Μαρία
 Αρχιτέκτονας Μηχ/κός
 Καλογήρου Βασιλική
 Πολιτικός Μηχ/κός
 Μπασδάνης Βασίλειος
 Πολιτικός Μηχ/κός
 Περιστέρη Βάσω
 Πολιτικός Μηχ/κός
 Γερογιώργος Κων/νος
 Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός
 Συντονιστής: Δ. Πάντζιος

νοικίες, στενοί δρόμοι και πολλά αδιέξοδα.

- ✓ Έλλειψη λειτουργικής σχέσης με τον ΠΗ-ΝΕΙΟ
- ✓ Απουσία χρήσεων και λειτουργιών με αναπτυξιακό χαρακτήρα

Στόχοι παρέμβασης

Η παρέμβαση στο συγκεκριμένο τμήμα της πόλης στο οποίο αναφερόμαστε έχει πρόδηλους στόχους σε ότι αφορά την επίλυση των σημερινών προβλημάτων. Η επίλυσή τους όμως, όπως περιγράφηκαν αυτά στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, δεν αρκεί για να ευθυγραμμίσει τους ρυθμούς ανάπτυξης των συνοικιών αυτών με αυτούς της πόλης. Για το λόγο αυτό εκτιμάται ότι η όποια παρέμβαση πρέπει να έχει κατεύθυνση δημιουργίας δυναμικού χαρακτήρα με την αξιοποίηση κατά το δυνατόν ισχυρών δεδομένων όπως αυτά εμφανίζονται στην αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και πιο συγκεκριμένα:

- αξιοποίηση του Πηνειού (κοίτη και πρανή, αναχώματα), με τρόπο ώστε η προκύπτουσα εικόνα να αποδίδει τα δέοντα πρώτα απ' όλα στις γειτονικές του συνοικίες.
- ανάπτυξη του οικονομικού χαρακτήρα των συνοικιών στη βάση της αξιοποίησης του Πηνειού και δημιουρ-

γία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη δυναμικών χρήσεων.

- ρυθμίσεις πολεοδομικού χαρακτήρα για την αναμόρφωση του πολεοδομικού ιστού και την ανανέωση των γερασμένων και άναρχα κτισμένων οικοδομών,
- αποκατάσταση των συνδέσεων με την πόλη.

Προτάσεις αναβάθμισης

- ✓ Αποκατάσταση των συνδέσεων με την πόλη
 πεζογέφυρες και οδογέφυρες επί του ποταμού, διανοίξεις διαβάσεων επί της οδού Κοζάνης, μεταφορά της λειτουργίας των ΚΤΕΛ.
- ✓ Πολεοδομικές ρυθμίσεις
 καθορισμός ζωνών αποκατάστασης και ανανέωσης των κτιρίων σε συνδυασμό με αύξηση του συντελεστή δόμησης (κίνητρο συνένωσης μικρών ιδιοκτησιών), δημιουργία προκηπίων, διανοίξεις οδών, αναθεώρηση χρήσεων γης.
- ✓ Σημειακές παρεμβάσεις
 κατασκευή σε επιλεγμένες θέσεις εξεδρών και πλατωμάτων στη λογική δημιουργίας «μπαλκονιών» των συνοικιών προς το ποτάμι, εκμετάλλευση των αναχωμάτων για τη δημιουργία χώρων αναψυχής, δημιουργία χώρου στάθμευσης στο Ο.Τ. μεταξύ ΚΤΕΛ και Γ.Ν. Λάρισα, δημιουργία δημοτικού χώρου αναψυχής στο σημείο συνάντησης της Ζωοδόχου Πηγής με το ποτάμι.

“... για την μελέτη και κατασκευή συμβόλου της πόλης”

● Σε αντικατάσταση του παλιού ρολογιού

Το θέμα της εργασίας φανερώνει από μόνο του την επιθυμία για αναπλήρωση του κενού που άφησε η κατεδάφιση του ρολογιού λόγω των ανασκαφικών εργασιών για το Αρχαίο Θέατρο.

Ο κάθε Λαρισαίος θυμάται το παλιό ρολόι. Σημείο αναφοράς της μεταπολεμικής Λάρισας δέσποζε και φαινόταν από ολόκληρη σχεδόν την πόλη βρισκόμενο στο ίδιο σημείο του Λόφου για πολλά χρόνια. Συνδέθηκε με τις καθημερινές δραστηριότητες της πόλης, με τον ήχο της ώρας και έτσι απέκτησε συναισθηματική αξία για τον κάθε κάτοικο που το διατηρεί πια στη μνήμη του ζωντανά...

Τα αισθήματα ευχαρίστησης και νοσταλγίας που γεννά η ανάμνηση προκαλούν αντανakλαστικά την επιθυμία για την κατασκευή ενός καινούριου ρολογιού. Θεωρήσαμε όμως ότι δεν μπορούμε έτσι αβίαστα και χωρίς συνειδητή και τεκμηριωμένη επιστημονικά σκέψη να περάσουμε σε σχεδιαστική πρόταση - συμπέρασμα. Το βίωμα και η αίσθηση θα πρέπει να αναλυθούν σε επιμέρους έννοιες και αφού ταξινομηθούν εκ νέου σε γνώση ξεκάθαρη θα μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν από την αρχή και να ολοκληρωθούν ή να επεκταθούν.

Μέλη της ομάδας

Καλογιάννη Χριστίνα

Αρχιτέκτων Μηχ/κός

Μιχαήλ Εύη

Αρχιτέκτων Μηχ/κός

Σαμαράς Νίκος

Αρχιτέκτων Μηχ/κός

Τσιρούκης Θάνος

Αρχιτέκτων Μηχ/κός

Διαμάντος Ντίνος

Πολιτικός Μηχ/κός

Θώδα Κατερίνα

Πολιτικός Μηχ/κός

Χατζημαυρουδής Δημ.

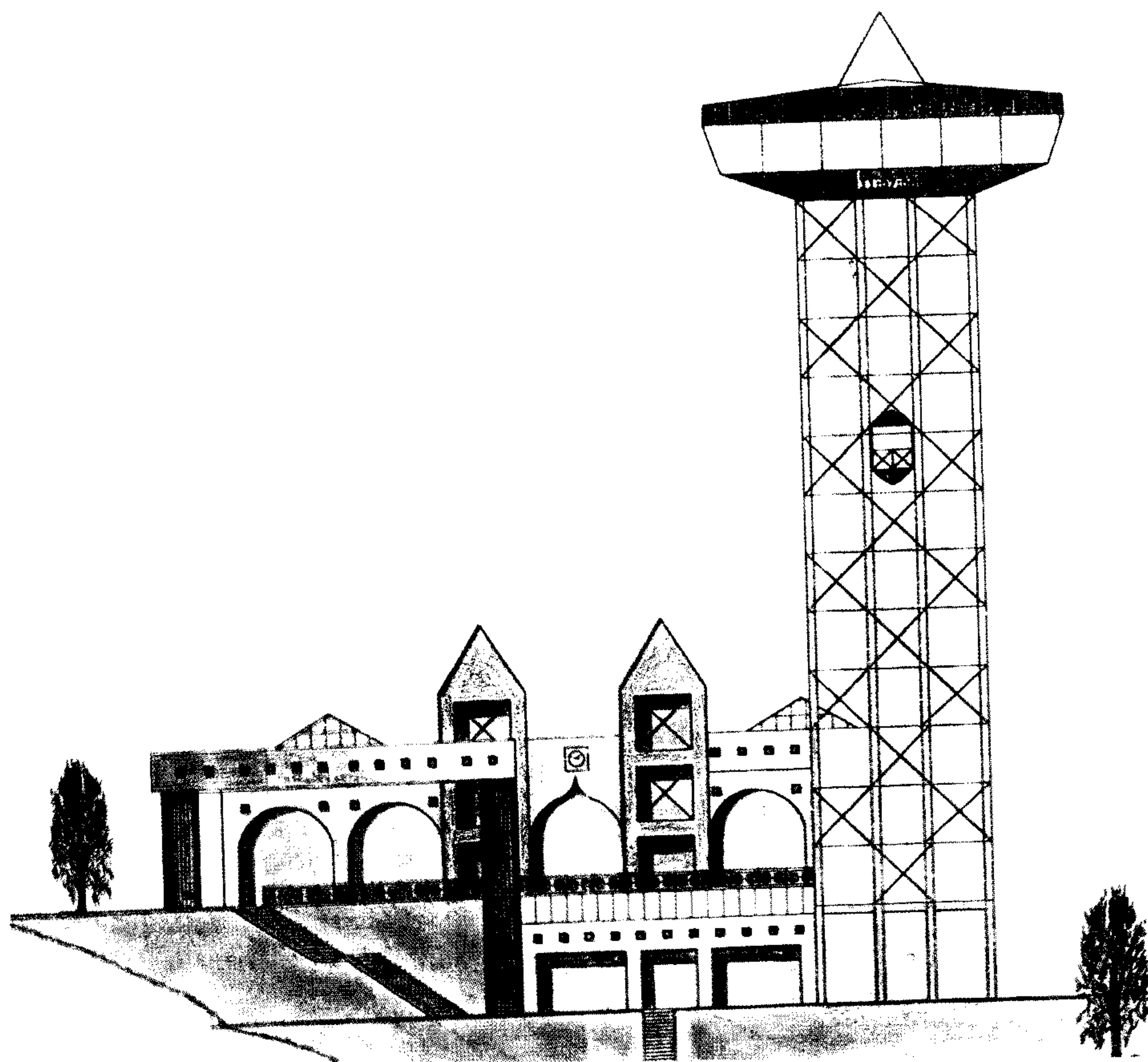
Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κός

Ξεκινώντας αναρωτηθήκαμε για τα αυτονόητα και δεδομένα: το «σε αντικατάσταση» αρχιτεκτονικό έργο θα είναι ρολόι; θα είναι σύμβολο; Μήπως θα μπορούσε να ονομαστεί σύμβολο κάτι άλλο; Θα είναι στη θέση του παλιού ρολογιού και αν όχι πού;

Προσπαθώντας να δώσουμε απαντή-

σεις σε μια σειρά προβληματισμών για το είδος του συμβόλου και για τη θέση αυτού μέσα στην πόλη καταλήξαμε γρήγορα στην απόφαση το στοιχείο ρολόι να μην λείπει από το καινούργιο οικοδόμημα. Γρήγορα επίσης αποφασίσαμε και για την τοποθέτησή του πάνω στον ιστορικό λόφο. Στην απόφαση αυτή βοήθησε και η διερεύνηση δεδομένων για την ιστορία της

Η σχεδιαστική πρόταση της Εύης Μιχαήλ

Λάρισας, του Λόφου του Φρουρίου και των ρολογιών της. Κατόπιν αναλύσαμε το θέμα μας σε επιμέρους ενότητες που μας απασχόλησαν, όπως χρόνος, ρολόι,

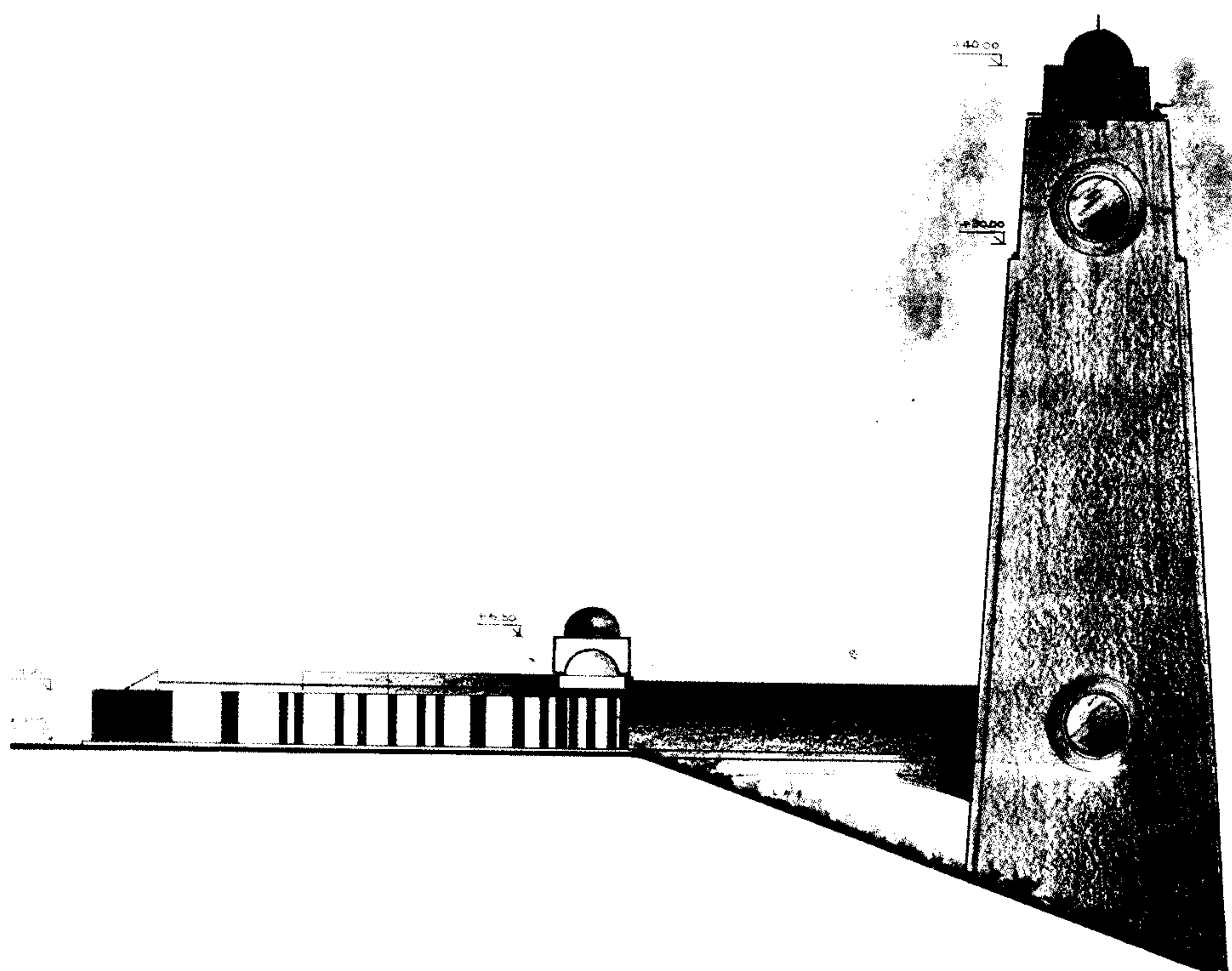
αυτή προέκυψε μέσα από την τοπογραφική και λειτουργική ανάλυση της περιοχής.

σύμβολο, μνημείο, ανακατασκευή, πλατεία και προσπαθήσαμε να αναλύσουμε την κάθε έννοια χωριστά. Όλα αυτά παρουσιάζονται σε ένα βιβλίο, που αποτελεί τμήμα της εργασίας.

Επόμενο βήμα ήταν η διερεύνηση και επιλογή της ακριβούς θέσης του κτίσματος επάνω στο λόφο, η λειτουργία του, η χρήση του και ο ρόλος που θα διαδραματίσει στη γύρω περιοχή και τη Λάρισα. Όσον αφορά στη θέση,

Για τις υπόλοιπες παραμέτρους μελετήσαμε τις νέες συνθήκες που επικρατούν στο Λόφο του Φρουρίου και που συνδέονται με την τοπογραφία του, οπωσδήποτε, με την ύπαρξη του Αρχαίου θεάτρου και με τις νέες χρήσεις που αναπτύσσονται στην περιοχή.

Ασχοληθήκαμε επίσης και με τις χρήσεις του λόφου, ιδιαίτερα με τη γύρω από νέο κτίσμα περιοχή.

Η σχεδιαστική πρόταση του Νίκου Σαμαρά

Όπως λέει και ο Γ. Λάββας, «Ένα μνημείο είναι κάτι περισσότερο από μόνο την κατασκευή την ίδια. Επηρεάζει και επηρεάζεται από τη θέση του, και οι σχέσεις του με αυτή τη θέση είναι ουσιαστικές για την καλλιτεχνική του αξία. Ακόμα και αν στέκονταν μόνο του, χωρίς άλλες κατασκευές κοντά, πάντα αποτελεί τμήμα μιας μεγαλύτερης ενότητας, φυσικής ή τεχνητής...».

Άλλωστε και μόνο η απόφαση για κατασκευή ενός τέτοιου έργου, είναι ένα ιστορικό γεγονός, δείχνει εξέλιξη των πραγμάτων, μαρτυρά τον τοπικό πολιτισμό, στοιχεία που είναι από μόνα τους οι προϋποθέσεις για την δημιουργία ενός ιστορικού μνημείου.

Και ένα ιστορικό μνημείο δεν καλύπτει μόνο το μεμονωμένο αρχιτεκτονικό έργο, αλλά και την αστική ή αγροτική τοποθεσία, στην οποία βρίσκεται.

Ένας επιπλέον λόγος που ασχοληθήκαμε με το λόφο συνολικά είναι, ότι όλη η Λάρισα σήμερα, και στις συντροφίες και μέσω του Τύπου ασχολείται με τις μέλλουσες χρήσεις του λόφου, και μάλιστα, στο χώρο της παλιάς «Τετάρτης» καθώς και στα καταστήματα, που καθώς σήμερα είναι κενά λόγω της μεταφοράς της λαχαναγοράς, πρόκειται να αλλάξουν ιδιοκτήτες και χρήση.

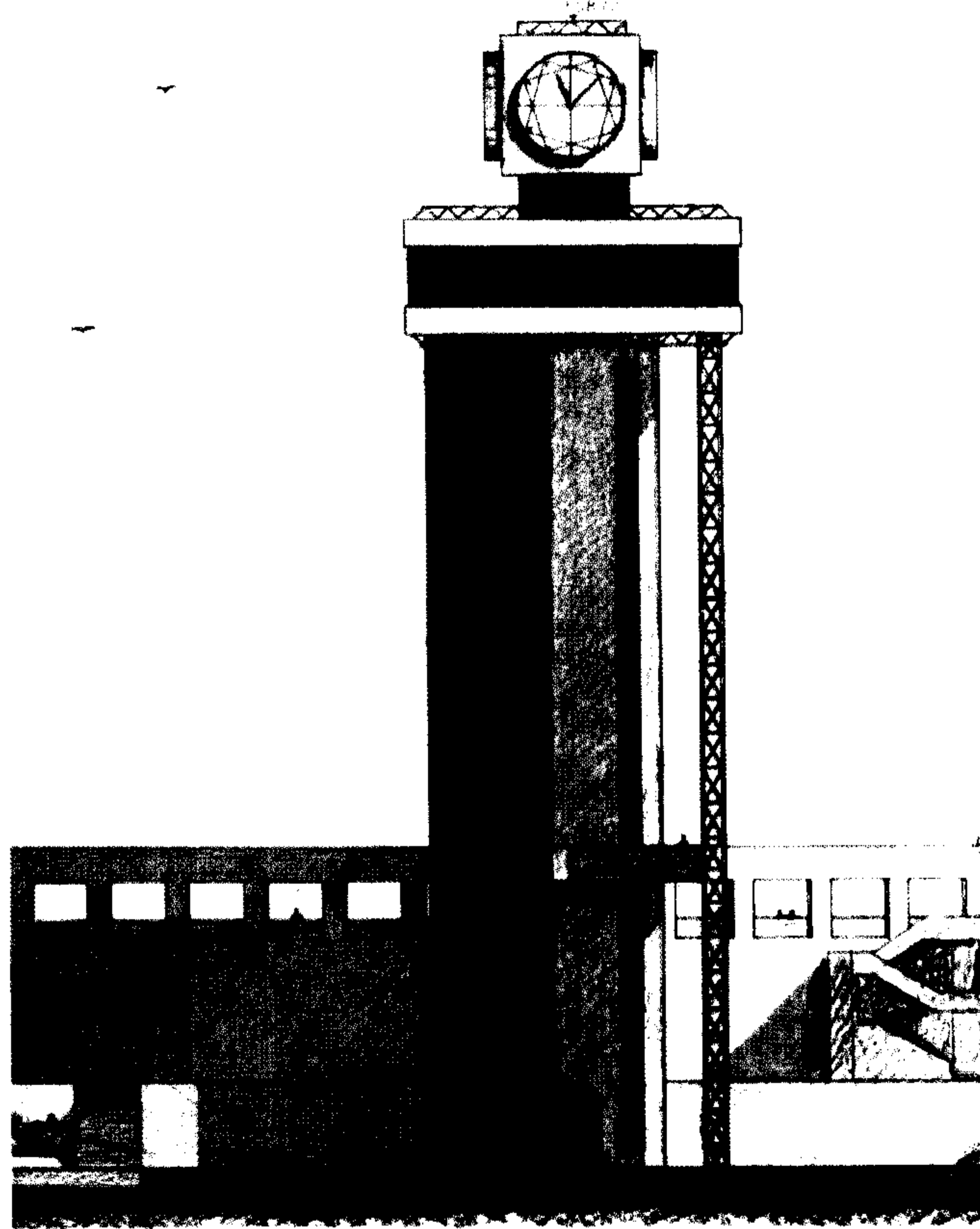
Συνοψίζοντας οι προτάσεις μας είναι οι εξής:

Σε αντικατάσταση του παλιού ρολογιού θα κατασκευασθεί ένα νέο κτίριο, το οποίο θα είναι και πάλι ρολόι, το 5ο κατά σειρά στην ιστορία των ρολογιών της πόλης. Θα τοποθετηθεί στο λόφο του Φρουρίου, όχι όμως στην παλαιά του θέση, γιατί αυτή είναι στο χώρο των ανασκαφών του θεάτρου της Λάρισας, επάνω στις κερκίδες του επιθεάτρου. Σε κάθε άλλη επιλογή για το λόφο, απαντήσαμε αρνητικά, γιατί ο κενός χώρος που περιβάλλει υπάρχοντα κτίσματα - Θέατρο - Άγιος Αχίλλειος - Ηρώο, είναι ο ζωτικός χώρος αυτών και δεν μπορεί έτσι να αναδειχθεί και προβληθεί κανένα νέο κτίριο. Η νέα θέση που προτείνουμε, είναι ο χώρος όπου γινόταν εβδομαδιαία λαϊκή αγορά

κάθε Τετάρτη, ο χώρος της «Τετάρτης», όπως αποκαλούνταν. Σήμερα, στο χώρο αυτό λειτουργεί χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων από τη ΔΕΤΠΟΛ. Προτείνουμε την μεταφορά του Parking, στο χώρο των αθλοπαιδιών, εμβαδού περίπου 3300 μ² που βρίσκεται κάτω από το χώρο αυτό, στο επίπεδο της οδού Γεωργιάδου, και τη δημιουργία σε ένα τμήμα του υπογείου και ισογείου χώρου στάθμευσης.

Με την απομάκρυνση του χώρου στάθμευσης, θα δημιουργηθεί πλατεία εμβαδού περίπου 8.500 μ², ιδανική για να παισιώσει και να αναδείξει το νέο ρολόι, αλλά και τους αρχαιολογικούς χώρους - μπεζεστένι - παλαιοχριστιανική βασιλική που βρίσκονται στη δυτική πλευρά αυτής της πλατείας.

Η πλατεία αυτή, θα ονομαστεί «Πλατεία Ρολογιού», καθώς στη βόρεια πλευρά της θα κυριαρχεί το νέο κτίσμα, το ρολόι.

Η σχεδιαστική πρόταση της Χριστίνας Καλογιάννη

Η δεύτερη χρήση του ρολογιού αυτού θα είναι Παρατηρητήριο. Το ύψος που προτείνουμε, είναι μεγαλύτερη από 30 μέτρα και μικρότερο από 77, και για την καλύτερη ανάδειξή του και για την θέασή του από όλη σχεδόν τη Λάρισα.

Επίσης θα είναι δυνατή η παρατήρηση της πόλης με τη χρήση τηλεσκοπίου, τοποθετημένου στην κορυφή πιθανόν του κτιρίου.

Το Ρολόι - Παρατηρητήριο θα βρίσκεται στο βόρειο άκρο του άξονά της πλατείας, ενώ στο νότιο άκρο του άξονά της, εκεί που η οδός Παπαφλέσσα συναντά την πλατεία και είναι η κύρια είσοδος των επισκεπτών του λόφου από το κέντρο της πόλης, θα τοποθετηθεί μία Πύλη εισόδου.

Επίσης θα κλείσει η τετάρτη πλευρά της πλατείας, η βορεινή, είτε με κιονοστοιχία είτε με διάτρητο τοίχο, με σκοπό την οριοθέτηση της πλατείας και την ανάδειξη του πίσω τοπίου.

Η τέχνη του «φανερώνειν» λίγο - λίγο όπως αναφέρει και ο Thomas Munro και του «διαφαίνεσθαι» μπορεί να βρει την καλύτερη εφαρμογή της εδώ, στα όρια των δύο συνοικιών. Άλλωστε, δεν είναι σε όλους γνωστό ότι το τοπίο αναδεικνύεται περισσότερο όταν «καδράρεται»;

Η πλατεία αυτή, θα είναι πλέον η φυσική προέκταση, ο περιβάλλων χώρος του Ρολογιού μας, αλλά και των αρχαιο-λογικών χώρων, και έτσι θα θέλαμε να μελετηθεί. Με τρόπο λιτό όπως αρμόζει στην ανάδειξη των προαναφερθέντων χώρων.

Δεν θα είναι πάρκο, δεν θα είναι άλσος με άπειρα δένδρα, αλλά πλατεία με χαμηλό πράσινο. Θα πρέπει να καταργηθούν οι γύρω δρόμοι, όχι βέβαια για να μετατραπούν σε πεζοδρόμους απλώς, αλλά όλος ο χώρος να ενωθεί και να διαμορφωθεί έτσι, ώστε να αναδεικνύονται ένα - ένα τα κτίρια που προαναφέρθηκαν και επί πλέον όλη μαζί η πλατεία να λειτουργεί με τον «παραδοσιακό» τρόπο της πλατείας: συνάντηση - αγορά - συναλλαγή - αναψυχή.

Το νέο κτίριο θα έχει δύο ύψη, καθώς θα κάνει τη σύνδεση των δύο επιπέδων,

που έχουν διαφορά 12,5 μέτρα ύψους. Ταυτόχρονα, θα συνδέσει τα δύο επίπεδα, επομένως και τη συνοικία Ταμπάκικα και την οδό Γεωργιάδου με το λόφο, που σήμερα η επικοινωνία γίνεται δύσκολα. Επιπλέον με τη δημιουργία στο επίπεδο της Γεωργιάδου χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων όπως είδαμε και προηγουμένως, το νέο Ρολόι και στη συνέχεια η πλατεία, το αρχαίο θέατρο αλλά και ολόκληρος ο λόφος, θα γίνουν υπερτοπικός τόπος έλξης επισκεπτών.

Τέλος, επειδή ένα κτίριο δεν στέκεται μόνο του στο περιβάλλον, αλλά είναι άμεσα συνδεδεμένο με την ευρύτερη περιοχή στην οποία ανήκει, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να επισημάνουμε την ανάγκη για βελτίωση της αισθητικής της δυτικής πλευράς του λόφου. Θεωρούμε ότι η ορθομαρμάρωση κάτω από τον Άγιο Αχίλλειο επιβάλλεται να αλλαχθεί μετά από ειδική μελέτη του χώρου, καθώς δεν εναρμονίζεται με το περιβάλλον.

Ένα έργο τόσο μεγάλης σημασίας για την πόλη μας, θα μπορούσε να είναι αντικείμενο ενός πανελλήνιου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, που θα δώσει στη Δημοτική αρχή την δυνατότητα να επιλέξει την καλύτερη δυνατή μελέτη για την πόλη.

Όμως, οι αρχιτέκτονες της ομάδας, Χριστίνα Καλογιάννη, Εύη Μιχαήλ και Νίκος Σαμαράς, παρουσιάζουν από μία σχεδιαστική πρόταση για το νέο Ρολόι - Παρατηρητήριο, σε κλίμακα 1:200.

Η μορφή του νέου Ρολογιού, δεν μιμείται τη μορφή του προηγούμενου, αλλά είναι Ρολόι του σήμερα, κατασκευασμένο με τα υλικά και τη μορφή που αρμόζει στο σήμερα, και έτσι παίρνει τη θέση του ανάμεσα από τα κτίσματα των διαφόρων εποχών που διαθέτει ο λόφος.

Σε ανάμνηση δε του παλιού Ρολογιού, προτείνουμε την κατασκευή μακέτας που θα τοποθετηθεί είτε σε κάποιο χώρο μέσα στο νέο Ρολόι, είτε κάπου μέσα στο Δημαρχείο.

Κινητοποίηση της ΕΜΔΥΔΑΣ

Απόλυτη επιτυχία σημείωσε η κινητοποίηση της ΕΜΔΥΔΑΣ κεντρικής και δυτικής Θεσσαλίας στο πλαίσιο της διεκδίκησης για κανονική καταβολή του «πόρου 7 τοις χιλίοις». Η καθολική συμμετοχή στην προκηρυχθείσα στάση εργασίας συνδυάστηκε με «μπλοκάρισμα» της δημοπρασίας του έργου κατασκευής φράγματος στο Αγιονέρι - προϋπολογισμού 5 δις δρχ.

Απαντώντας σε επικρίσεις που διατυπώθηκαν από τοπικούς πολιτικούς παράγοντες ο πρόεδρος του τμήματος της ΕΜΔΥΔΑΣ Χρ. Λυτροκάπης σημείωσε ότι επελθούσα δίμηνη περίπου καθυστέρηση εξαιτίας της αναβολής της δημοπράτησης δεν επηρεάζει ουσιαστικά την πορεία κατασκευής του έργου που θα έχει πεντάχρονη διάρκεια. Ενώ θύμιζε ότι οι μηχανικοί του Δημοσίου (των υπηρεσιών της Περιφέρειας) ήταν που είχαν δεχθεί δημοσίως τα συγχαρητήρια του γ. γραμματέα Π. Βασιλείου για την ταχύτητα με την οποία διεκπεραίωσαν τις διαδικασίες δημοπράτησης, μετά την πολύχρονη καθυστέρηση που υπήρχε πριν την εκχώρηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας από το υπουργείο στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Την κινητοποίηση ακολούθησε ενημερωτική συνέλευση της ΕΜΔΥΔΑΣ από την οποία εκδόθηκε σχετικό ψήφισμα με αποδέκτη το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Χημικοί Μηχανικοί

Θέματα επιστημονικού, επαγγελματικού και τοπικού ενδιαφέροντος θα συνεχίσει να προωθεί ο σύλλογος χημικών μηχανικών, τμήμα Κ. & Δ Θεσσαλίας, και υπό τη νέα του διοίκηση - που προέκυψε από ενιαίο ψηφοδέλτιο στις τελευταίες εκλογές. Πρόεδρος του συλλόγου αναδείχθηκε η Φωτεινή Αργυρούλη (φωτ.), αντιπρόεδρος ο Γιάννης Γιοβανούδης, γ.γ. ο Λάζαρος Πάππας, ταμίας η Βασιλική Καζαντζή και υπεύθυνος επαγγελματικών θεμάτων ο Νίκος Τσουτσούκας.

Οι μηχανικοί στην Τ.Α.

Συγχαρητήριες επιστολές έστειλε μετά τις νομαρχιακές και δημοτικές εκλογές ο πρόεδρος της Δ.Ε. Π. Ηλιάδης στους συναδέλφους μέλη του Τμήματος που εξελέγησαν σε νομαρχιακά ή δημοτικά συμβούλια της περιοχής μας. Σ' αυτές σημειώνει:

Είμαι βέβαιος ότι η συμμετοχή και η δράση σου στα αιρετά όργανα της Αυτοδιοίκησης θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην υπόθεση της ανάπτυξης της περιοχής και στην προστασία, προώθηση και κατοχύρωση των καλώς εννοουμένων επαγγελματικών συμφερόντων των Μηχανικών.

Επιστολές στάλθηκαν στους ακόλουθους εκλεγέντες συναδέλφους:

- **Μιχάλη Ταμήλο**, δημοτικό σύμβουλο Τρικάλων επικεφαλής της αντιπολίτευσης
- **Βασίλη Έξαρχο**, νομαρχιακό σύμβουλο Λάρισας
- **Ευθύμιο Μπατάλα**, νομαρχιακό σύμβουλο Λάρισας
- **Εμμανουέλα Βασιλείου - Συνάπαλου**, νομαρχιακή σύμβουλο Λάρισας
- **Φώτη Αλεξάκο**, νομαρχιακό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Κώστα Μέγα**, δημοτικό σύμβουλο Λάρισας
- **Γιάννη Λάτσιο**, δημοτικό σύμβουλο Λάρισας
- **Κώστα Τσαλαπόρτα**, δημοτικό σύμβουλο Λάρισας
- **Χρήστο Λυτροκάπη**, δημοτικό σύμβουλο Λάρισας

- **Βάιο Βαρελά**, δημοτικό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Δομήνικο Βερίλλη**, δημοτικό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Βασίλη Ευαγγελακόπουλο**, νομαρχιακό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Δημήτρη Κουτρουμάνο**, νομαρχιακό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Γιώργο Καραμαλίγκα**, νομαρχιακό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Κώστα Κωτή**, δημοτικό σύμβουλο Αργιθέας
- **Θεόδωρο Σουλιώτη**, δημοτικό σύμβουλο Αγιάς
- **Απόστολο Μότσιο**, δημοτικό σύμβουλο Κ. Ολύμπου
- **Παύλο Σδράκα**, δημοτικό σύμβουλο Μουζακίου
- **Βασίλη Κωστόπουλο**, δημοτικό σύμβουλο Σελάνων
- **Δημήτρη Μέλλο**, δημοτικό σύμβουλο Κάμπου Καρδίτσας
- **Αχιλλέα Καραλή**, δημοτικό σύμβουλο Αργιθέας
- **Νίκο Ευθυμιάδη**, δημοτικό σύμβουλο Καρδίτσας
- **Τάσο Κουφοχρήστο**, δημοτικό σύμβουλο Τυμφαίων
- **Ηλία Καραγιώργο**, πρόεδρο διευρυμένης Κοινότητας Νεράιδας
- **Σωτήρη Χρησταντώνη**, Επικεφαλής συνδυασμού Δήμου Κόζιακα
- **Χρήστο Ηλιάδη**, νομαρχιακό σύμβουλο Δήμου Τρικάλων

Προεκλογική επιστολή

Ενόψει των νομαρχιακών και δημοτικών εκλογών ο πρόεδρος Π. Ηλιάδης είχε αποστείλει στους συναδέλφους μέλη του Τμήματος την ακόλουθη επιστολή:

Αγαπητέ Συνάδελφε,

Στις 11 Οκτωβρίου 1998, διεξάγονται οι Δημοτικές & Νομαρχιακές Εκλογές στη χώρα μας.

Η διαδικασία αυτή, για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων της Α'βάθμιας και Β'βάθμιας Αυτοδιοίκησης έχει ιδιαίτερη σημασία, αφού μ' αυτές πιστοποιείται η εθνική βούληση για την ενδυνάμωση της αποκέντρωσης και της περιφερειακής ανάπτυξης. Σ' αυτή την προσπάθεια της περιφερειακής ανάπτυξης, οι Διπλωματούχοι Μηχανικοί, μέλη του ΤΕΕ δεν θα μπορούσαν παρά να είναι αποφασιστικά παρόντες αφού δεν νοείται ανάπτυξη χωρίς την κυρίαρχη συμμετοχή των Μηχανικών.

Θεωρώ περιττό να τονίσω πως, η όσο γίνεται μεγαλύτερη συμμετοχή των συναδέλφων Μηχανικών στα αιρετά όργανα της αυτοδιοίκησης και στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, συμβάλλει όχι μόνο στη δημιουργία καλύτερων όρων και προϋποθέσεων για την ανάπτυξη και την πρόοδο της χώρας μας, αλλά διασφαλίζει και την αποτελεσματικότερη κατοχύρωση, προστασία και προώθηση των καλώς εννοουμένων επαγγελματικών συμφερόντων των Μηχανικών.

Είναι ανάγκη, αγαπητέ συνάδελφε, να φροντίσουμε μεθοδικά και αποτελεσματικά να αυξήσουμε το εύρος του εργασιακού αντικειμένου του Έλληνα Μηχανικού, αλλά ταυτόχρονα να οργανώσουμε την άμυνά μας απέναντι σε προσπάθειες λεηλασίας του επαγγελματικού μας χώρου, που εκδηλώνονται ιδιαίτερα έντονα τα τελευταία χρόνια και από πολλές κατευθύνσεις.

Σε καλώ λοιπόν, εν ονόματι των κοινών στόχων, υπερβαίνοντας ενδεχομένως προσωπικές επιφυλάξεις, να στηρίξεις με κάθε τρόπο τους συναδέλφους Μηχανικούς που είναι υποψήφιοι στην περιοχή που ψηφίζεις.

Είμαι βέβαιος πως μπορούμε με τον τρόπο αυτό να πολλαπλασιάσουμε τη φωνή των Μηχανικών, να ισχυροποιήσουμε τις θέσεις του ΤΕΕ και να προωθήσουμε τα επαγγελματικά μας συμφέροντα.

Προτάσεις για τον προγραμματισμό δράσης του ΤΕΕ

* Της Ν. Ε. Καρδίτσας

Αναπτυξιακά θέματα

- Α) Παρακολούθηση και συμβολή στη συζήτηση των σχεδίων δράσης ΙΙΙ Κ.Π.Σ.
- β) Σύσταση Ο.Ε για την καταγραφή των δυνατοτήτων εισροής πιστώσεων από τα (Β-Γ) Κ.Π.Σ. στον Γεωργικό τομέα.
- Γ) Επιτροπή παρακολούθησης των έργων εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου.
- Δ) Εκτροπή παρακολούθησης του αρδευτικού δικτύου Σμοκόβου και ΥΗΣ Σμοκόβου. Το έργο αυτό κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για τον Νομό μας, διότι λύνει και το μεγάλο πρόβλημα των πλημμυρών της περιοχής μας. Ερευνα γιατί δεν εγκαθίσταται εργολάβος από το 1994 στη σήραγγα εκτροπής.

Στον Τομέα Συγκοινωνιών

- Παρακολούθηση της μελέτης των οδικών αξόνων Παναγίας - Λαμίας και Παναγίας - Βόλου με σκοπό την ένταξή της στο Γ' ΚΠΣ.
- Γενική σύσταση επιτροπής παρακολούθησης όλων των οδικών αξόνων που συνδέουν το Νομό μας και με τους γειτονικούς Νομούς (όπως Καρδίτσα - Τρίκαλα με διπλές λωρίδες διαχωριστική νησίδα και Νέα γέφυρα στον Πηνειό).

Στον Τουριστικό Τομέα

- Σύσταση Ο.Ε του Τ.Ε.Ε με σκοπό την ανάδειξη της αναγκαιότητας για την προστασία του περιβάλλοντος και την προσεκτική και σωστή ανάπτυξη της Τουριστικής περιοχής της Λ. Πλαστήρα, με παράλληλη διεκδίκηση να κριθεί η περιοχή προστατευτέα λόγω απείρου κάλλους και ενδιαφέροντος υδροβιότοπου.
- Σύσταση Ο.Ε ανάδειξης του σωστού τρόπου ως προς τη μορφή, το μέγεθος και τα υλικά κατασκευής των οικοδομημάτων στην ανωτέρω περιοχή της

Λ. Πλαστήρα.

- Σύσταση Ο.Ε, η οποία σε συνεργασία με τον ΕΟΤ θα δείξει στους κατοίκους της περιοχής τον σωστό τρόπο παροχής τουριστικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων προς τους ξένους, σε ότι αφορά το επίπεδο παροχών, αλλά και το είδος των δραστηριοτήτων, ώστε να προσιδιάζουν στα χαρακτηριστικά της περιοχής.
- Συνέχιση της προσπάθειας για το Χιονοδρομικό Κέντρο στη θέση «Βουτσικάκι» και επιτροπή παρακολούθησης των νέων μελετών για την οδική σύνδεσή του με την υπόλοιπη περιοχή με κύριο μέλημα την πρόβλεψη για παρακάμψεις αυτών από υφιστάμενους οδικούς με σκοπό την λιγότερη όχληση των κατοίκων.
- Σύσταση Ο.Ε για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων του Νομού.
- Σύσταση Ο.Ε για μελέτη της «φέρουσας ικανότητας» της λίμνης Πλαστήρα (πληθυσμός, δομημένος χώρος, αγροτικές & κτηνοτροφικές δραστηριότητες και καθορισμός των άνω ορίων) καθώς και για μελέτη παρεμβάσεων στον περιβάλλοντα χώρο της λίμνης με στόχο την προστασία της και την διεύρυνση του χρόνου ζωής της.
- Ο.Ε., για την παρακολούθηση αποκατάστασης του τοπίου στους μεγάλους οδικούς άξονες που κατασκευάστηκαν στην ορεινή ζώνη.
- Ο.Ε., για την δυνατότητα δημιουργίας μονάδων βιολογικού καθαρισμού σε ορεινές κοινότητες που βρίσκονται πάνω από τη Λίμνη Πλαστήρα για την προστασία του πλούσιου και καθαρού υδάτινου στοιχείου.
- Σύσταση Ο.Ε. για έρευνα και δυνατότητα δημιουργίας Καραγκούνικου χωριού.

Στον Επιστημονικό Τομέα

- Διεκδίκηση από τη Δ.Ε του Τμήματος για την πραγματοποίηση όλων των ημερίδων - διαλέξεων (κυκλικά: Λάρισα - Καρδίτσα - Τρίκαλα) που πραγματοποιούνται στη Λάρισα.
- Επίσης, διεκδίκηση βοήθειας στη διοργάνωση σεμιναρίων επιδοτούμενων και μη. (Αξιοποίηση του ποσού από Ε-ΚΤ για τη Ν.Ε Καρδίτσας σε περίπτωση που δεν εγκριθεί πρόγραμμα για την Καρδίτσα, για την πραγματοποίηση διαλέξεων).

Πιστεύουμε ότι επιτυγχάνεται η σωστή συσπείρωση των μελών του Τ.Ε.Ε μέσα από εκδηλώσεις πολιτιστικές, ενημερωτικές, αναψυχής και εκπαιδευτικών εκδρομών.

Για το σκοπό αυτό να πραγματοποιήσουμε επισκέψεις σε εκθέσεις οικοδομικών υλικών καθώς επίσης και επισκέψεις στα σημαντικά έργα του Νομού μας, αλλά και της Περιφέρειας.

Στον Επαγγελματικό Τομέα

- Σύσταση μόνιμης επιτροπής νέων συναδέλφων, με στόχο την επικοινωνία μαζί τους και την επίλυση των προβλημάτων τους. (Έρευνα για θέσεις
- εργασίας στο Νομό - Υδρευση στο επάγγελμα με εμφύχωσή τους και συμβουλές αξιοποίησης των διπλωματικών εργασιών τους με εκδήλωση παρουσίασής τους ώστε να μεταφέρουμε τις νέες γνώσεις τους στο σύνολο των συναδέλφων.
- Διοργάνωση ημερίδας πριν τα Χριστούγεννα με θέμα ενημέρωση για τα φοροτεχνικά θέματα.
- Συναντήσεις της Ν.Ε με τους προϊστάμενους των Τεχνικών Υπηρεσιών και με τους συναδέλφους δημοσίους υπαλλήλους, με σκοπό την αλληλοενημέρωση και την προώθηση της επίλυσης των προβλημάτων που υπάρχουν στη λειτουργία των συγκεκριμένων υπηρεσιών για την καλύτερη εξυπηρέτηση όλων.
- Διεκδίκηση μεγαλύτερης χρηματοδότησης από το Τμήμα για την Ο.Ε της γραμματειακής υποστήριξης με στόχο την καλύτερη λειτουργία του γραφείου της Ν.Ε και τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης, ώστε κάποτε να αποτελέσει πραγματικό τόπο συνάντησης των Μηχανικών και καλύτερης συσπείρωσής τους γύρω από το Τ.Ε.Ε.

Αλλαγές στην Δ.Κ.Μ.

Ο συνάδελφος Ντίνος Διαμάντος αναδείχθηκε πρόεδρος της Δημοκρατικής Κίνησης Μηχανικών κεντρικής και δυτικής Θεσσαλίας, διαδεχόμενος τον συνάδελφο Γιάννη Κοκάρα ο οποίος εκλέχθηκε στην κεντρική Δ.Ε. της Δ.Κ.Μ.

Παράλληλα ο Ντ. Διαμάντος αναδείχθηκε και μέλος της Δ.Ε. του Τμήματος Κ. & Δ. Θεσσαλίας του ΤΕΕ καταλαμβάνοντας την θέση του παραιτηθέντος Μιχάλη Παληού.

Αναδασμοί & Τοπογραφική υπηρεσία

● Το χρονικό της διακοπής μιας πολύχρονης προσπάθειας

του Δημητρίου Χατζημαυρουδής
Αγρ. Τοπογρ. Μηχανικού Ε.Μ.Π.

Με αφορμή άρθρο στο προϋγούμενο τεύχος 28 του ενημερωτικού δελτίου του τμήματός μας, της συναδέλφου Κων/νας Ζαμπούνη, για τους «ΑΝΑΔΑΣΜΟΥΣ» στο Νομό Λάρισας και παρά τις οδυνηρές μνήμες που μου ξύπνησε η σχεδόν επί 24 χρόνια αποκλειστική ενασχόληση με το αντικείμενο, θεώρησα ότι θα έπρεπε να καταγραφούν στατιστικά και ιστορικά στοιχεία καθώς και σκέψεις γενικότερες που ελπίζω να συμβάλλουν στην βαθύτερη κατανόηση του θέματος άλλα και στην μελλοντική αντιμετώπισή του.

Παραθέτω ένα πίνακα που χρησιμοποιήθηκε μεταξύ άλλων σε διάλεξή μου στην Νομαρχία Λάρισας τον Μάρτιο του 1991 όπου είχαν κληθεί - και παρέστησαν - όλοι οι κοινοτάρχες του Νομού σε μια προσπάθεια να εξηγηθεί από μένα και άλλους συνεργάτες, όπως ο Απόστολος Χατζούλης σήμερα Δ/ντής Δ/κων Υπηρεσιών και ο Κώστας Γκούμας τότε Προϊστάμενος ΥΕΒ, ο τρόπος διενέργειας ενός αναδασμού, η σχετική νομοθεσία, οι σχέσεις που πρέπει να αναπτύσσονται ανάμεσα στους διάφορους παραγωγούς αυτού του έργου και φυσικά τα οφέλη, που βέβαια ήταν γνωστά από προηγούμενες εμπειρίες στους κτηματίες του Νομού.

Από τον πίνακα αυτό φαίνεται η δειλή έναρξη του μεγάλου αυτού έργου την δεκαετία του '50 με 7 αναδασμούς, η συνέχιση με 34 την δεκαετία του '60, η έκρηξη με 49 την δεκαετία του '70, και η πτώση με 20 την δεκαετία του '80.

Την ίδια (αναλογικά) μεγάλη παραγωγή είχε για την δεκαετία του '70 και η Επιθεώρηση Τοπογραφικής Κρήτης όπου υπηρέτησα όλα εκείνα τα χρόνια.

Ποιες ήταν οι αιτίες για την παραγωγή αυτή;
Κλασσικές αλλά δύσκολα αναγνώσιμες από παράθεση απλών αριθμών.

1. Η δυνατότητα εκτελέσεως υποχρεωτικών αναδασμών λόγω παράλληλης εφαρμογής μεγάλων αρδευτικών έργων. - Οι αναδασμοί διακρίνονται νομοθετικά σε υποχρεωτικούς και εκούσιους που προκαλούνται από αίτηση κτηματιών.

2. Η μέχρι τότε εμπειρία που είχε αποκτηθεί στη διενέργεια αναδασμών με τη μέθοδο της κληρώσεως από την Τοπογραφική Υπηρεσία. Παρενθετι-

κά αναφέρω ότι με την μέθοδο της κληρώσεως ορισμένα από τα τεμάχια (σύμφωνα με την κρίση της Επιτροπής Αναδασμού) θεωρούνται προνομιακά - όπως τα εφαπτόμενα με οδικό δίκτυο, τα πλησιέστερα σε οικισμούς κ.λπ. - και εξαιρούνται από την

Γραφείο Τοπογραφικής Ν. Λάρισας (ΜΑΡΤΙΟΣ 1991)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ	ΑΡΙΘΜ. ΑΓΡ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ	ΠΑΛΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ			ΝΕΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ			
				ΑΡΙΘΜ. ΤΕΜΑΧ.	ΤΕΜΑΧ. ΙΔΙΟΚΤ.	ΕΚΤΑΣΗ ΙΔΙΟΚΤ.	ΑΡΙΘΜ. ΤΕΜΑΧ.	ΤΕΜΑΧ. ΙΔΙΟΚΤ. ΜΕΙΩ-	ΣΗΤΕΜ. % ΧΙΛ. ΔΡΟΜ.Χ	
51-60	7	81.000	1.379	6.946	5	58	2.58711	1,89	63%	245
61-70	34	270.000	8.017	36.877	4,6	34	.76119.	1,47	68%	1529
71-80	49	427.000	2.341	50.000	4	35	292	1,56	62%	1931
81-90	20	162.000	6.142	21.107	3,4	26	8.306	1,35	61%	849
ΚΛΗΡΩΣΗ	90	778.000	21.737	93.823	4.3	36	33.640	1.55	64%	
ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	20	162.000	6.142	21.107	3.4	26	8.306	1.35	61%	

κλήρωση, ενώ τα υπόλοιπα αποτελούν εκείνο το τμήμα της αξίας κάθε ιδιοκτησίας του οποίου η νέ-α θέση προκύπτει με κλήρωση μέσα σε νέους άξονες που δημιουργούνται και με προαποφασισμένη φορά. Με τη μέθοδο της προνομιακής παραχώρησης όλα ανεξαιρέτως τα τεμάχια θεωρούνται προνομιακά και η συνολική αξία τους τοποθετείται - έ-ως σε 3 νέες θέσεις τμηματικά - μετά από αξιολόγηση σχετικής αιτήσεως κάθε ιδιοκτήτη.

3. Η αύξηση του προσωπικού της Υπηρεσίας.

4. Ο τριπλασιασμός σε Τοπογράφους Μηχανικούς του διευθυντικού προσωπικού από το 1966 έ-ως το 1974 που παρόλα αυτά εξακολουθούσε (40 σε 1500 υπαλλήλους) και εξακολουθεί να παραμένει αδιανόητα χαμηλός για Τεχνική Υπηρεσία.

5. Η βελτίωση γενικά των συνθηκών ζωής των Τοπογραφικών Συνεργείων στην ύπαιθρο, αντανάκλαση βέβαια της γενικότερης ανάπτυξης της χώρας, δηλαδή πιο ανετα οικήματα εγκατάστασης στις Κοινότητες, ευκολότερη πρόσβαση, δημιουργίες χώρων σίτισης, ηλεκτροφωτισμός στην ύπαιθρο κ.λπ.

6. Σταθερό διοικητικό περιβάλλον της Υπηρεσίας. Μέχρι το 1984 η Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας ήταν διαρθρωμένη στην Κεντρική της Δ/ση και σε 7 περιφερειακές υπηρεσίες τις λεγόμενες Επιθεωρήσεις που είχαν στην ευθύνη

τους το έργο σε περισσότερους από ένα νομούς, άρα και αυτονομία προγραμματισμού και δράσεως ελάχιστα ελεγχόμενη από κάθε Νομαρχία με αποτέλεσμα την τεχνοκρατική δράση της στα σημεία αιχμής και καλύτερης γεωργικής απόδοσης ολόκληρης της Περιφέρειας.

7. Τον καλύτερο τεχνολογικό εξοπλισμό της εποχής στη διάθεση της Υπηρεσίας που δεν υπήρχε στα ιδιωτικά μελετητικά γραφεία τα οποία έμεναν καθηλωμένα από έλλειψη Τοπογραφικής δραστηριότητας.

8. Σχετικά καλύτερες αμοιβές από το υπόλοιπο Δημόσιο σε συνδυασμό με συνεχόμενη αμοιβή εκτός έδρας για όλο τον χρόνο.

Και το κυριότερο για μένα, πίστη των υπαλλήλων στο έργο που επιτελούσαν και ηθική ικανοποίηση από το αποτέλεσμα που γινόταν γρήγορα αντιληπτό μετά το τέλος κάθε αναδασμού, και από το γεγονός ότι ανήκαν σε μία παραγωγική και σεβαστή υπηρεσία.

Τι έγινε τώρα την δεκαετία του '80;

Γιατί σύμφωνα με τον πίνακα συνέβη η πτώση από 49 αναδασμούς μεταξύ 71-80 σε 20 το 81-90;

Η άποψη της Διοίκησης για τον ρόλο της Τοπογραφικής Υπηρεσίας και την αναγκαιότητα των αναδασμών δεν είχε αλλάξει.

Απλά ορισμένοι άρχισαν να προσαρμόζουν την γενική φιλοσοφία της εποχής που - αν θυμάστε - ήταν η αποκέντρωση στις προσωπικές τους επιδιώξεις και να την παρερμηνεύουν.

Έτσι άρχισαν να ζητούν το σπάσιμο της Τοπογραφικής σε 54 γραφεία σ' όλη τη χώρα.

Σε διάλεξή μου στο Υπουργείο Γεωργίας προσπάθησα να αποδείξω μπροστά σε αξιόλογους συμβούλους του τότε Υπουργού Γεωργίας και σημερινού Πρωθυπουργού τα αυτονόητα ότι δηλαδή αποκέντρωση σημαίνει μεταφορά πόρων και αρμοδιοτήτων και όχι διάλυση μικρών και ευέλικτων υπηρεσιών και σε κάθε περίπτωση ότι δεν υπήρχε περισσότερο αποκεντρωμένη Υπηρεσία από την Τοπογραφική, εφόσον εγκαθίσταται και δημιουργεί γραφείο σε κάθε Κοινότητα που διεξάγει αναδασμό, και βρίσκεται σε καθημερινή επαφή με τους κτηματίες. Ακόμη δε (όπως συμβαίνει και σήμερα σύμφωνα με την Νομοθεσία) δεν υπήρχε έργο του Δημοσίου με τέτοια συμμετοχή των ενδιαφερομένων στις αποφάσεις διεξαγωγής του.

Σημειώνω εδώ για ενημέρωση ότι στον Αναδασμό οι αποφάσεις παίρνονται από δύο επιτροπές: την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και την Επιτροπή Αναδασμού.

Η πρώτη έχει 6 μέλη εκ των οποίων τα 5 κτηματίες εκλεγμένους από όλους εκείνους που παίρνουν μέρος και καθορίζει την αξία κάθε κτήματος, και η δεύτερη 7 μέλη με 3 κτηματίες ομοίως εκλεγμένους.

Την ίδια εκείνη μέρα στο Υπουργείο Γεωργίας άκουσα με χαρά σύμβουλο του Υπουργού να ανακοινώνει σχέδιο δημιουργίας μιας «Υπηρεσίας Γης» που όχι μόνο έδινε ώθηση στις μέχρι τότε δραστηριότητες της Τοπογραφικής αλλά δημιουργούσε και τις προϋποθέσεις για την μετεξέλιξη σε μια υπερούγ-

χρονη Υπηρεσία Αγροτικού Κτηματολογίου - κτηματολογίου που τόσο ταλαιπωρείται σ' αυτή τη χώρα.

Αλήθεια που και πως χρησιμοποιούνται τα 1.300.000 στρ. αναδασμών στο νομό Λάρισας που αποτελούν από μόνα τους ένα πλήρες κτηματολόγιο;

Συνεχίζοντας οφείλω να πω ότι ο σημερινός Πρωθυπουργός όντας Υπουργός Γεωργίας παρακινήθηκε θετικά από τις παραπάνω εισηγήσεις εμπνέοντας για ένα διάστημα κάθε βίαιη διοικητική μεταβολή και δεχόμενος να δημιουργηθούν κάποια γραφεία πιλότοι σε Νομούς ώστε να ελεγχθεί σ' ένα μακρύ χρονικό διάστημα η δυνατότητα λειτουργίας τους και η απόδοσή τους ώστε να μην παρακωλυθεί το έργο των αναδασμών.

Αργότερα δυστυχώς με την παρέμβαση Υφυπουργού αρμόδιου για την Τοπογραφική - πρώην Υπουργού Ναυτιλίας αποτυχόντος κατά γενική ομολογία και στη συνέχεια εξαφανισθέντος από το πολιτικό προσκήνιο - που είχε μεγάλη ανάγκη να παρουσιάσει κάποιο έργο, και δεχόταν κάθε εισηγήση με μόνη αιτία αυτό, αναγγέλθηκε από την τηλεόραση η αποκέντρωση της Υπηρεσίας, και πραγματοποιήθηκε σαν το κλείσιμο ενός διακόπτη.

Έτσι:

- 1500 άτομα σ' όλη την Ελλάδα αναζητούσαν γραφεία σε 54 θέσεις (Νομαρχίες)
- Αυτονόητα οι τοποθετήσεις, μεταθέσεις έγιναν το βασικό ζήτημα για 2-3 χρόνια.
- Παλιές αποθήκες χρησιμοποιούνταν αρχικά για στέγαση.
- Υλικά, εξοπλισμός, αρχείο αποτελούσαν αντικείμενο σοβαρών διαπληκτισμών.
- Προϊστάμενοι έγιναν είδος σε ανεπάρκεια.
- Προϊστάμενοι που ανέλαβαν - καθόλα άξιοι συνάδελφοι ως ομαδάρχες Τοπ. Συνεργείων αγνοούσαν θέματα διοίκησης μη έχοντας ως τότε τέτοια υποχρέωση.
- Νομάρχες χρησιμοποιούσαν το προσωπικό για οτιδήποτε άλλο εκτός από Αναδασμό.
- Επαφή, καθοδήγηση της έμπειρης Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου και έλεγχοι, διακόπηκαν.

Κλείνοντας αυτή την χρονική περίοδο (μέχρι το 1984) της ιστορίας της Τοπογραφικής Υπηρεσίας θα ήθελα να επισημάνω ότι στις αποφάσεις που οδήγησαν στην αποδυνάμωση της Υπηρεσίας δεν ήταν άμοιρος ο ιδιωτικός τομέας. Που πρόσβλεπε στο έργο της με τη βοήθεια βέβαια υπαλλήλων της ή ομάδων υπαλλήλων που για εντελώς υποκειμενικούς λόγους η κάθε κατηγορία, παρείχε.

Θεωρώντας ότι για να μελετήσει κανείς την ιστορία, την αποτελεσματικότητα, την συμβολή κάποιου φορέα πρέπει να διαιρεί την δραστηριότητά του έτσι ώστε να διακρίνει περιόδους αλλαγής φιλοσοφίας δράσεως, management, ή άλλων ουσιαστικών μεταβολών, αναγκάζομαι να πω ότι η εκλεκτή συνάδελφος (που έγινε όπως προανέφερα αφορμή για τούτο το κείμενο) έκανε τυχαίες διαιρέσεις περιόδων δραστηριότητας α) 1986/91 λέγοντας ότι έγι-

ναν στη Λάρισα 7 αναδασμοί και β) στην πενταετία 1992/97 άλλοι 8.

Παραθέτω πίνακα με την δραστηριότητα του Γραφείου Τοπογραφικής Λάρισας στη διάρκεια δικής μου ευθύνης διοίκησης 1984-1994 μιας ομοιόμορφης και απόλυτα προσανατολισμένης στους αναδασμούς περιόδου εργασίας μετά τις διοικητικές μεταβολές που περιγράφηκαν.

Σύνολο 29 αναδασμοί (ορισμένοι επαναληπτικοί με εξαιρετικές δυσκολίες) συνολικά 330.000 στρεμ. δηλαδή το 25% του συνόλου της 40ετίας. (100% πα-
ραπάνω απ' όσους θεωρεί η συνάδελφος ότι έγι-
ναν).

Προσθέτω τα ακραία έτη 1984 και 1994 στα ο-
ποία δεν είχα μεν αποκλειστικά την ευθύνη διοίκη-
σης αλλά την ευθύνη εκτέλεσης ως ελεγκτής Τοπ.
Συνεργείων των εργασιών των ετών αυτών.

**Το Γραφείο λοιπόν Τοπογραφικής της Λάρισας
δεν υστέρησε** στο έργο, διατηρώντας τουλάχιστο
τον μέσο όρο της 40ετίας, ξεπερνώντας τις δυσκο-
λίες που ήδη περιγράφηκαν των αρχών της δεκαε-
τίας του '80, αρχίζοντας μια νέα ανοδική πορεία και
παράγοντας κάθε χρόνο το 30 έως 50% της πανελ-
λήνιας παραγωγής.

Οι λόγοι δεν περιορίζονται μόνο (όπως και είναι
φυσικό) στον σταθερό προσωπικό προσανατολι-
σμό μου στο έργο του αναδασμού.

Το Γραφείο Λάρισας στεγασμένο στην έδρα της
πρώην Περιφερειακής Υπηρεσίας Τοπογραφικής
χωρίς μετακίνηση, απορρόφησε γρήγορα τους διοι-
κητικούς κραδασμούς, διατήρησε μεγάλο μέρος του
εμπειρότερου προσωπικού και του εξοπλισμού και
προχώρησε με την προσδοκία ακόμη καλύτερων α-
ποδόσεων.

Παράλληλα επιτελούσε με δυσκολία λόγω της
συνεχιζόμενης έλλειψης Μηχανικών (3 σε 100) αφα-
νείς δραστηριότητες εξίσου σημαντικές:

- Διέδωσε την νέα μέθοδο εκτέλεσης των αναδα-
σμών αυτήν της προνομιακής παραχώρησης.
- Ενίσχυσε την εμπιστοσύνη των κτηματιών στις
δραστηριότητες του Δημοσίου για το έργο με α-
ποτέλεσμα την σωρεία των νέων αιτήσεων, που
επισημαίνει η συνάδελφος.
- Εκτέλεσε αρκετές Τοπογραφικές Εργασίες σε ό-
φελος των Κοινοτήτων και άλλων Υπηρεσιών
του Νομού στις οποίες λείπει το κατάλληλο
προσωπικό.
- Εσωτερικά αναδιοργάνωσε το αρχείο με την
προοπτική της χρησιμοποίησής του στο Εθνικό
Κτηματολόγιο.
- Έβαλε βάσεις μηχανοργάνωσης ώστε να μπορέ-
σει με τις κατάλληλες πιστώσεις να προσεγγίσει
τα ήδη ανεπτυγμένα λόγω νέων δραστηριοτή-
των ιδιωτικά γραφεία.
- Πέτυχε την συναίνεση του προσωπικού για ε-
φαρμογή νέων τεχνολογικών μεθόδων και την α-
ποδοχή του ρόλου και την ανάγκη υπάρξεως
πολύ περισσότερων επιστημόνων και ειδικά Το-
πογράφων Μηχανικών για την περαιτέρω ανά-
πτυξή του.

Όλα αυτά με την ελπίδα ότι η Πολιτεία θα ανα-

γνώριζε την προσφορά της Υπηρεσίας τόσο όσο οι
κτηματίες, και θα την ενίσχυε με μέσα, πόρους, και
νέο προσωπικό.

Τίποτα απ' όλα αυτά δεν έγινε.

Στην περίοδο, 1995-1998, που δεν γνωρίζω κα-
λά λόγω αλλαγής Υπηρεσίας γι' αυτό ας μου συγχω-
ρεθούν τυχόν λανθασμένες πληροφορίες, δηλαδή
για μια ολόκληρη 4ετία δεν πραγματοποιήθηκε έρ-
γο αναδασμού.

Βελτιώθηκε ο εξοπλισμός αλλά με τι σκοπό;

Δεν βελτιώθηκε η σύνθεση του προσωπικού με
Μηχανικούς ούτε με νέους άρα και δραστήριους Ερ-
γοδηγούς ή Τεχνολόγους.

Η ενασχόληση με το ολοκληρωμένο σύστημα
διαχείρισης ελέγχου καλλιεργειών όπως σωστά επι-
σημαίνει η συνάδελφος δεν είναι δικαιολογία για την
εγκατάλειψη των αναδασμών ακόμη περισσότερο
γιατί και αυτό το σύστημα έχει ανατεθεί σε ιδιώτες.

Γι' αυτό πριν από την οποιαδήποτε σκέψη για
το τι πρέπει να γίνει στο μέλλον είναι απαραίτητο
να απαντηθεί το ερώτημα:

**Θέλει ή όχι το Υπουργείο Γεωργίας την συνέχι-
ση των αναδασμών;**

Αν θεωρεί ότι έχει ολοκληρωθεί ο κύκλος του έρ-
γου αυτού τότε δεν υπάρχει θέμα.

Αν θεωρεί όμως ότι επιβάλλεται συνέχιση του
έργου αυτού, τότε Δημόσιος ή Ιδιωτικός τομέας θα
παιξουν τον ρόλο που η δυναμική του καθ' ενός θα
επιβάλλει.

Η συνάδελφος συμπεραίνει ότι οι δύο τομείς
πρέπει να συνεργαστούν για να ολοκληρωθεί ο κύ-
κλος του έργου γρήγορα. Επισημαίνω ότι στην
πραγματικότητα ο κύκλος αυτός δεν κλείνει ποτέ.

Αγροκτήματα στα οποία έγινε επέμβαση στο
1960 σήμερα χρειάζονται αναμόρφωση. Μια νέα -
ευέλικτη στην εφαρμογή - νομοθεσία στον τομέα
αυτό θα προσέφερε πολλά.

Η χρηματοδότηση του έργου εφόσον εξυπηρε-
τείται καλύτερα από το Κ.Π.Σ. κλείνει τις απόψεις
υπέρ του ιδιωτικού τομέα.

Το κόστος εκτέλεσης - και εδώ θα διαφωνήσω
και πάλι με την συνάδελφο - κλείνει σαφώς με κάθε
υπολογισμό υπέρ του Δημοσίου τομέα μέχρι τώρα.

Τελειώνοντας επισημαίνω - χωρίς να την απο-
κλείω - ότι η συνεργασία Δημοσίου & Ιδιωτικού Το-
μέα στην εκτέλεση του έργου του αναδασμού δεν
θα είναι εύκολη υπόθεση και πιθανώς θα καθυστε-
ρήσει ακόμη περισσότερο το έργο.

Με δεδομένο ότι η πλειοψηφία των αποφασι-
στικών οργάνων εκτέλεσης του έργου θα ανήκει
στους ίδιους τους κτηματίες, καθ' ένας από τους
δύο τομείς Δημόσιος ή Ιδιωτικός μπορεί να αναλά-
βει ανεξάρτητα τις ευθύνες εκτέλεσης.

Δεν θα απορούσα ακόμη, αν με την κατάλληλη
Νομοθεσία και την επίλυση νομικών θεμάτων που
προκύπτουν, μια Κοινότητα ή ένας Δήμος ανέθετε
απευθείας χωρίς την παρέμβαση του Δημοσίου,
την διενέργεια ενός Αναδασμού σε τμήμα της διοικη-
τικής του περιφέρειας με χρηματοδότησή του, εφό-
σον τον θεωρεί αναγκαίο.

Νέος πρόεδρος

Ανασυγκροτήθηκε η Ν.Ε. Καρδίτσας του Τμήματος. Με τον συνάδελφο Λάμπρο Καβάλο να αναλαμβάνει το αξίωμα του προέδρου στη θέση του παραιτηθέντος συναδέλφου Βασ. Ευαγγελακόπουλου Αντιπρόεδρος της Ν.Ε. παραμένει η Πιπίτσα Φιλίππου, γ.γραμματέας ο Παύλος Γιαννούλης και μέλη οι Βασίλης Ευαγγελακόπουλος και Στ. Ζαφειρόπουλος.

Από την δραστηριότητα της Ν.Ε Καρδίτσας

- * Η Ν.Ε Καρδίτσας του ΤΕΕ υιοθετεί την καταγγελία της συναδέλφου αρχιτέκτονος μηχανικού - εκπαιδευτικού Μαρίας Τσιώλη αναφορικά με την αυθαίρετη και αδιαφανή διαδικασία ορισμού διευθυντή και αναπληρωτή διευθυντή στο ΙΕΚ Καρδίτσας που είχε σαν αποτέλεσμα τον παραγκωνισμό της παρότι διέθετε τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.
- * Η ανάγκη πρόσληψης μηχανικών στην Β'θμια Εκπαίδευση τονίστηκε κατά την διάρκεια επίσκεψης κλιμακίου της Ν.Ε. Καρδίτσας υπό την αντιπρόεδρο Πιπίτσα Φιλίππου στον διευθυντή της αρμόδιας υπηρεσίας Μ. Βλάχο. Κατά την διάρκεια της συνάντησης συζητήθηκαν οι αλλαγές στη λειτουργία των λυκείων και επισημάνθηκε η προοπτική να διδάσκονται μαθήματα της τεχνολογικής κατεύθυνσης (σχέδιο, εισαγωγή στην τεχνολογία, τεχνολογία επικοινωνιών, ηλεκτρολογία κ.λπ.) από διπλωματούχους μηχανικούς.

κόφυτο - Στεφανιάδα - Πετρίλο» ο συνάδελφος Δημ. Κατσάρας με αναπληρωτή του Β. Ευαγγελακόπουλο και «Κατασκευή κόμβων στην οδό Καρδίτσας - Μουζακίου» ο συνάδελφος Λ. Καβάλος με αναπληρωτή του Β. Ευαγγελακόπουλο. Επίσης ορίστηκε εκπρόσωπος στην επιτροπή αξιολόγησης μελετητικών γραφείων για το έργο κατασκευής οδού Νεράιδας - Καραμανώλη η συνάδελφος Π. Φιλίππου με αναπληρωτή τον Β. Ευαγγελακόπουλο.

- * Ορίστηκαν εκπρόσωποι του ΤΕΕ για την παρακολούθηση των έργων «Οδός Πευ-

- * Η προοπτική ίδρυσης Καραγκούνικου χωριού συζητήθηκε κατά την διάρκεια της επίσκεψης κλιμακίου της Ν.Ε του ΤΕΕ (Λ. Καβάλος, Π. Φιλίππου) στην έκθεση του Λαογραφικού Ομίλου Καραγκούνων στην οποία ξεναγήθηκαν από τον πρόεδρο Μ. Θεολόγη.

Ημερίδα

Μικροί Υδροηλεκτρικοί σταθμοί, δυνατότητες και προοπτικές

Η ΝΕ Τρικάλων του ΤΕΕ και το Ενεργειακό Κέντρο του Νομού Τρικάλων στα πλαίσια του προγράμματος SAVE II πραγματοποίησαν ημερίδα με θέμα: «Μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί, δυνατότητες και προοπτικές».

Ημερίδα που σημείωσε μεγάλη επιτυχία και πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Τρικκαίων απευθυνόμενη στους οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στους ιδιώτες επενδυτές και Μηχανικούς, αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή φορέα είχε ως στόχο την ενημέρωση σχετικά με τις διαδικασίες, τις αδυναμίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν κατά την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ενός Μικρού Υδροηλεκτρικού Σταθμού, ενώ υποδείχθηκαν τόσο οι δυσκολίες (τεχνικές και άλλες) που παρουσιάζονται στην υλοποίηση ενός τέτοιου έργου, όσο και οι τρόποι και οι διαδικασίες για την αντιμετώπιση και την επίλυσή τους.

Την ημερίδα παρακολούθησαν εκπρόσωποι των ΟΤΑ, ιδιώτες επενδυτές, μηχανικοί, εκπρόσωποι τεχνικών εταιρειών, αλλά και διάφοροι παραγωγικοί φορείς, ενώ απηύθυναν χαιρετισμούς ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Ανάπτυξης Κ. Παπαθανασίου, ο νομάρχης Τρικάλων Στέφανος Πατραμάνης, ο δήμαρχος Τρικκαίων Κ. Παπαστεργίου και ο πρόεδρος της ΝΕ Τρικάλων του ΤΕΕ Νίκος Λέγκας.

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας ήταν:

- «Πρόγραμμα SAVE II - Στόχοι και δραστηριότητες», Μ. Κατσανούλη, Ενεργειακός φυσικός, DEA PARIS XVII υπεύθυνη Ενεργειακού Κέντρου Νομού Τρικάλων.
- «Νομοθετικό πλαίσιο - Χρηματοδοτήσεις για ΜΥΣ», Κ. Βασιλικός, Υπεύθυνος Οργάνωσης Δ/σης Ενεργειακής Πολιτικής και Σχεδιασμού (ΚΑΠΕ).
- «Όροι για την ανάληψη άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ΜΥΣ», Ν. Σπυρόπουλος, εισηγητής του Α' τμήματος της Δ/σης Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας του υπουργείου Ανάπτυξης.
- «Περιβαλλοντικοί όροι και περιορισμοί κατά την κατασκευή και λειτουργία ΜΥΣ - Προστατευόμενες περιοχές», Α. Ψάιλα, Μηχανικός Μεταλλείων, Μεταλλουργός Μηχανικός

ΕΜΠ, Απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, υπάλληλος της Δ/σης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού ΥΠΕΧΩΔΕ.

- «Όροι σύνδεσης με το δίκτυο της ΔΕΗ», Σ. Αλεξανδρίδης, Μηχανολόγος - Ηλεκτρολόγος μηχανικός ΕΜΠ, Genie Industrielle ENSTA Paris, υπάλληλος της Δ/σης Ανάπτυξης Υδροηλεκτρικών Έργων ΔΕΗ.
- «Αδύνατα σημεία των απορριφθεισών προτάσεων για την κατασκευή ΜΥΣ που υποβλήθηκαν στο ΕΠΕ», Γ. Λάσκαρη - Γεωργακάκη, Υπάλληλος του Υπουργείου Ανάπτυξης, προϊσταμένη του Αυτοτελούς Τμήματος Διαχείρισης Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γραμματείας Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ενέργειας ΕΠΕ.
- «Χρηματοδότηση από την τράπεζα: Όροι και υποχρεώσεις», Δ. Φαμελιάρης, Οικονομολόγος ΑΣΟΕΕ, στέλεχος της ΣΤ' Περιφερειακής Διεύθυνσης, Εθνική Τράπεζα Ελλάδος.
- «ΜΥΣ στο Γοργοπόταμο» Γ. Τσατσούλας, «Υδροηλεκτροπαραγωγική ΟΕΒΕ».
- «ΜΥΣ στην Ξάνθη» Ι. Κοσμίδης, Πολιτικός μηχανικός, Δ/ντής ΔΕΥΑ Ξάνθης.
- «ΜΥΣ στον Τσιβλό» Δ. Χασάπης, Πρόεδρος ΔΣ «Υδροηλεκτρικός σταθμός Τσιβλού».

Στο τέλος της ημερίδας ακολούθησε στρογγυλό τραπέζι, όπου δόθηκε η ευκαιρία να διασαφηνιστούν διάφορα θέματα που προέκυψαν από τις εισηγήσεις.

ΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

**Νίκος Λέγκας, πρόεδρος
της ΝΕ Τρικάλων του ΤΕΕ:**

Η ιδέα για την πραγματοποίηση μιας ημερίδας, με θέμα όμως γενικότερο από το σημερινό, διατυπώθηκε πριν από έναν χρόνο περίπου από το Διευθυντή της τοπικής ΔΕΗ Τρικάλων, Σωτ. Πίσππα και με αφορμή την Οδηγία 96/92 της ΕΕ σχετικά με την απελευθέρωση της ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και το Νόμο 2244/95.

Στη συνέχεια παρακολουθήσαμε τον δημόσιο, διά του Τύπου, διάλογο για τη σκοπιμότητα ίδρυσης μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών στο νομό μας. Το θέμα της ημερίδας είχε πλέον ωριμάσει αλλά και είχε εξειδικευθεί, ενώ παράλληλα «πιστοποιήσαμε» την κοινή ανησυχία του φορέ-

α μας, της ΝΕ Τρικάλων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και του Ενεργειακού Κέντρου Νομού Τρικάλων.

Αποφασίσαμε έτσι να συνδιοργανώσουμε τη σημερινή ημερίδα, έχοντας υπόψη μας:

το αξιόλογο υδροδυναμικό της περιοχής,

την επιλεκτική προτίμηση ιδιωτών για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ενέργειας για την ίδρυση μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών,

την αγωνιώδη αναζήτηση πληροφοριών από τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και από μέρους των ιδιωτών,

την προσέγγιση του νέου εγχειρήματος από μεγάλο αριθμό τεχνικών, με την ιδιότητα των μελετητών, κατασκευαστών, αλλά και επενδυτών.

Θα ήταν μη ρεαλιστικό να υποστηρίξουμε ότι η αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και ειδικότερα του υδροδυναμικού της χώρας θα εξάλειφε την «ενεργειακή ένταση». Άλλωστε το μερίδιο των ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας είναι της τάξης του 4%, ενώ η μελλοντική εξέλιξη και προοπτική του ενεργειακού τομέα στα επόμενα χρόνια το ανεβάζει στο 9%.

Είναι όμως ρεαλιστικό να υποστηρίξουμε ότι οι ΑΠΕ αποτελούν μία εγχώρια πηγή, φιλική προς το περιβάλλον που μπορεί να απαλύνει την ενεργειακή ένταση. Πολύ περισσότερο οι μικροί Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί, οι οποίοι μπορεί να αποτελέσουν εργαλείο τοπικής, αλλά και υπερτοπικής ανάπτυξης.

Η σχέση ωστόσο ανάμεσα στους εταίρους που καλούνται να συμμετέχουν είναι ακόμη συγκεχυμένη. Άλλωστε αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο για τον ελλαδικό χώρο μία νέα προοπτική, ένα νέο επενδυτικό εγχείρημα να αντιμετωπίζεται πολλές φορές με αρκετή δόση υπερβολής, ευκαιριακά, επιφανειακά και πολλές φορές «τυχάρπαστα».

Εκτιμάμε και θέλουμε να πιστεύουμε ότι τέτοιου είδους περιθώρια δεν πρέπει να υπάρχουν. Η εταιρική σχέση των παραγόντων που θα συμμετέχουν, θα πρέπει να έχει τη σωστή βάση από την εκκίνησή της:

Οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή, να διαθέτουν την τοπική συναίνεση αλλά και να αντιμετωπίζουν με εμπιστοσύνη το σοβαρό ιδιώτη επενδυτή, πέρα από τις οποιοσδήποτε μικροπολιτικές αντιλήψεις.

Ο ιδιώτης επενδυτής θα πρέπει να αποπνέει εμπιστοσύνη στους φο-

ρείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και να είναι απαλλαγμένος από σύνδρομα σύναψης επαχθών για την ΤΑ συμβάσεων, οι οποίες ενδεχομένως στο μέλλον να δημιουργήσουν προβλήματα αποδοχής τους, αυξάνοντας παράλληλα την επιχειρηματική του αβεβαιότητα.

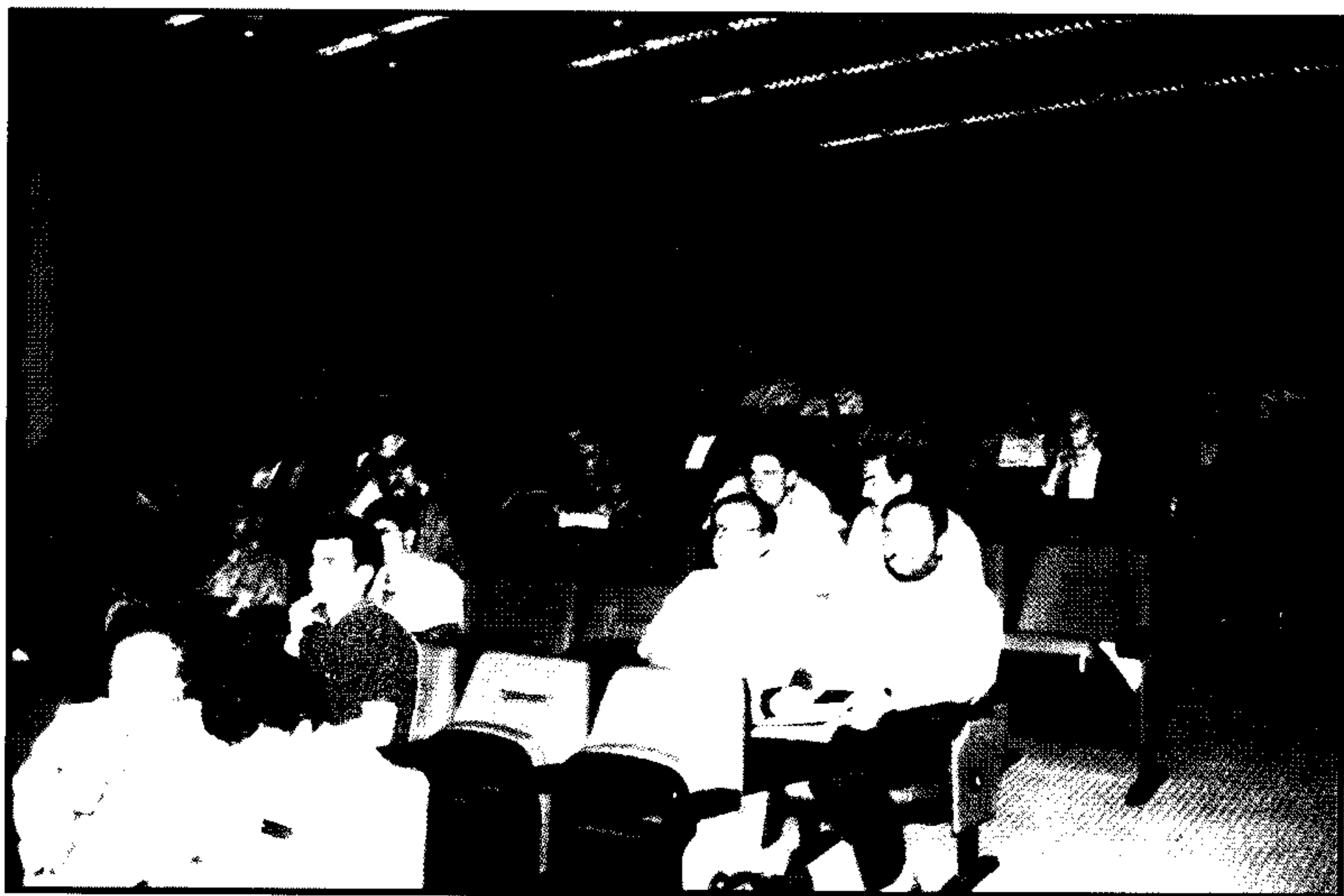
Η Κεντρική Διοίκηση να ασκεί το ρόλο του ρυθμιστή με την επιβολή ουσιαστικών διαδικασιών ελέγχου και αξιολόγησης, απαλλαγμένη παράλληλα από τις συνηθισμένες γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που συνοδεύουν τις διαδικασίες αδειοδότησης.

Και τέλος το περιβάλλον να συμμετέχει ουσιαστικά στην εταιρική σχέση και όχι απλά μέσα από μία τυπική περιβαλλοντική μελέτη που πολλές φορές αντιμετωπίζεται ως ένα απλό δικαιολογητικό στη διαδικασία αδειοδότησης.

Ολοκληρώνοντας θα θέλαμε να γίνει σαφές ότι η σημερινή ημερίδα έχει ως σκοπό να «υποψιάσει» τους εμπλεκόμενους φορείς για τη νέα προοπτική που διαγράφεται στο χώρο των ΑΠΕ και όχι να αποτελέσει ένα αυστηρά τεχνικό συνέδριο, γεγονός το οποίο συνηθίζει ο φορέας μας. Εναποθέτουμε την προοπτική διοργάνωση ενός τέτοιου συνεδρίου στην Κεντρική Διοίκηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου, μιας και η πραγματοποίησή του ξεφεύγει από τα στενά τοπικά όρια και προσλαμβάνει πανελλήνιες διαστάσεις.

Α. Παπαθανασόπουλος, γενικός γραμματέας Υπουργείου Ανάπτυξης

Είναι γνωστό σε όλους ότι η χώρα μας είναι ιδιαίτερα προικισμένη με όλες τις μορφές Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η συμμετοχή των οποίων στο ενεργειακό ισοζύγιο ανέρχεται στο 5,4% στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το αντίστοιχο μέσο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 6% και στις ΗΠΑ 12%. Η βιομάχα και η υδραυλική ενέργεια καλύπτουν το μεγλύ-

Αποψη της αίθουσας του Πνευματικού Κέντρου στην ημερίδα με τίτλο «Μικροί υδροηλεκτρικοί Σταθμοί, Δυνατότητες και Προοπτικές

τερο μέρος της παραγόμενης από ΑΠΕ πρωτογενούς ενέργειας (65% η βιομάζα και 23% η υδραυλική ενέργεια), ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 12% αναφέρεται σε αιολική, ηλιοθερμική και γεωθερμική ενέργεια. Ιδιαίτερα για την υδραυλική ενέργεια, αν και το ποσοστό συμμετοχής της στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ είναι αρκετά μεγάλο, αντιστοιχεί μόλις στο 25% του υπάρχοντος υδατικού δυναμικού της χώρας.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω και αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη σημασία των ΑΠΕ, σε συνδυασμό με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας (συνθήκη Κιότο), γίνεται προσπάθεια από το Υπουργείο Ανάπτυξης και την κυβέρνηση γενικότερα για την ταχύρρυθμη και ουσιαστική ανάπτυξη των ΑΠΕ, έχοντας επιπλέον και την εμπειρία εφαρμογής του Νόμου 2244/94 και των εκτελεστικών του πράξεων, που ρυθμίζουν τα θέματα ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ.

Στους κύριους άξονες πολιτικής του Υπουργείου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ εντάσσεται:

Η προσπάθεια για αποκέντρωση δραστηριοτήτων ανάπτυξης του τομέα (μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων αδειοδότησης των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ, από το Υπουργείο Ανάπτυξης στις Περιφέρειες).

Η εξέταση των όρων και των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας των Τοπικών και Περιφερειακών Ενεργειακών Κέντρων και Γραφείων που προβλέπονται στο Ν. 2244/94, προκειμένου να έχουν ευελιξία και αποτελεσματικότητα, για να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες των περιοχών ευθύνης τους και

η συμπλήρωση του Ν. 2244/94 για πληρέστερη αναρμόνισή του ως προς το θεσμικό πλαίσιο των αντίστοιχων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και για την επίλυση των προβλημάτων που έχουν καταγραφεί κατά το χρονικό διάστημα της εφαρμογής του.

Σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της ενεργειακής πολιτικής της χώρας από το 1994 και μετά αποτελεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενέργειας. Το Πρόγραμμα αυτό εκτελείται στο πλαίσιο του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και έχει ως στόχο την κάλυψη των διαρκώς αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών της χώρας, την εξοικονόμηση ενέργειας, την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τον εντοπισμό και μελέτη των δυνατοτήτων αξιοποίησης των εγχώριων ενεργειακών πόρων. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος

ανέρχεται σε 365 δισεκατομμύρια δραχμές, έχουν δε ενταχθεί σε αυτό 493 έργα, εκ των οποίων 411 ιδιωτικά και 82 δημόσια.

Σε ό,τι αφορά τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα, που αποτελούν το αντικείμενο της ημερίδας σας, έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενέργειας 32 έργα, εκ των οποίων 31 ιδιωτικά και 1 δημόσιο, συνολικού προϋπολογισμού 33,07 δισεκατομμύρια δραχμές. Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς ανέρχεται σε 72 MW. Η τιμή αυτή σηματοδοτεί μια ιδιαίτερη σημαντική συμμετοχή των ιδιωτών σε μικροϋδροηλεκτρικά έργα. Σημειώνεται ότι η υφιστάμενη ή ήδη προγραμματισθείσα εγκατεστημένη υδροηλεκτρική ισχύς από ιδιώτες πριν την έναρξη του Προγράμματος ανερχόταν σε 9,3 MW.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της ημερίδας σας.

Κωνσταντίνος Παπαστεργίου, Δήμαρχος Τρικαίων

Είναι γεγονός ότι ολοένα και δυσκολότερες εποχές έρχονται από πλευράς εξεύρεσης ενέργειας σε παγκόσμια κλίμακα. Η αλόγιστη έως τώρα (και στη συνέχεια ίσως) κατασπατάληση των ενεργειακών αποθεμάτων έχει ως νομοτελειακή συνέπεια την εξάντληση των επίγειων ενεργειακών πηγών. Είναι κοινά διαπιστωμένο σ' όλο τον κόσμο, αλλά ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι αυτή η τακτική θα έχει μελλοντικά οδυνηρά αποτελέσματα. Ο ήλιος προβάλλει ως η αστείρευτη πηγή ενέργειας, αλλά ο νόμος της ήσσονος προσπάθειας οδηγεί τις ανθρώπινες δραστηριότητες στις εύκολες λύσεις. Εκμετάλλευση δηλ. αυτών που είναι στο επιστητό μας, των άμεσα προσιτών (πετρέλαιο, ξυλάνθρακες), έστω και αν για κάποια κράτη αυτές οι ε-

Το Προεδρείο της ημερίδας. Από αριστερά διακρίνονται ο Πρόεδρος της Ν.Ε. Τρικάλων Νίκος Λέγκας, ο Δήμαρχος Τρικαίων Κ. Παπαστεργίου, η υπεύθυνη του Ενεργειακού Κέντρου Ν. Τρικάλων Μ. Κατσανούλη

πιλογές είναι συναλλαγματοβόρες. Η έννοια της αειφορίας και σ' αυτόν τον τομέα είναι ρηχή και ξεθωριασμένη.

Οι κατά καιρούς ενεργειακές κρίσεις προκαλούν (ευτυχώς) και συνειδησιακές κρίσεις για άστοχες πράξεις μας ή παραλείψεις μας. Τα ισχυρά αυτά ταρακουνήματα προβληματίζουν δικαιολογημένα για το τι μας περιμένει, αν δεν αλλαχθεί η γραμμή πορείας μας στον ενεργειακό τομέα. Έτσι έχει αναπτυχθεί μία κυρίαρχη αντίληψη στον υπεύθυνο κόσμο της ΕΕ (και σ' άλλες χώρες) για την έρευνα, ανάδειξη και χρησιμοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι δυνατότητες είναι πολλές και οι προοπτικές ευοίωνες. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) αποτελούν πλέον παράγοντα ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ για τον σκεπτόμενο και υπεύθυνο Ευρωπαίο.

Στα τρία πρώτα χρόνια (1995 - 1997) η εκστρατεία αυτή υπήρξε ενθαρρυντική. Η σχετική Δ/ση (17η) της ΕΕ με προγράμματα ειδικά (THERMIE - JOULE, SAVE κλπ.) έχει κάνει σημαντικά βήματα για την ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πάνω σε θέματα των ΑΠΕ, ξεκινώντας από την καμπάνια ότι οι ανανεώσιμες προσφέρουν την ευκαιρία παροχής καθαρής και επαρκούς ενέργειας για την αντιμετώπιση της καθημερινά αυξανόμενης σχετικής ανάγκης. Οφείλουμε όλοι μας να συνειδητοποιήσουμε τα πραγματικά διλήμματα που μας αναμένουν, εφόσον δεν αλλάξει η νοοτροπία του καταναλωτικού κοινού στη χρήση της ενέργειας. Ταυτόχρονα προκύπτει η αδήριτη ανάγκη να ενστερνιστούμε και να βοηθήσουμε τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ αναφορικά με την ανάδειξη και αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η αύξηση από 6% σε 12% της αναλογίας των ΑΠΕ (διπλασιασμός) εκτιμάται ότι είναι εφικτός στόχος. Αυτό σημαίνει μια συναρπαστική εμπειρία και ευκαιρία για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Υπάρχουν ήδη πρωτοπόροι σ' αυτή την πρωτόγνωρη πορεία.

Η πορεία αυτή μεταξύ των άλλων θα σηματοδοτήσει όχι μόνο την εφευρετικότητα, αλλά και την ικανότητα της ΕΕ να εμψυχήσει στον κόσμο της ότι το περιβάλλον πλέον ανάγεται σε περιούσια ιδεολογία. Ότι οι ΑΠΕ αποτελούν τις ουσιαστικές εναλλακτικές παραμέτρους στις επόμενες γενιές πολύ περισσότερο αναβαθμισμένο από εκείνο που εμείς παραλάβαμε.

Στέφανος Πατραμάνης Νομάρχης Τρικάλων

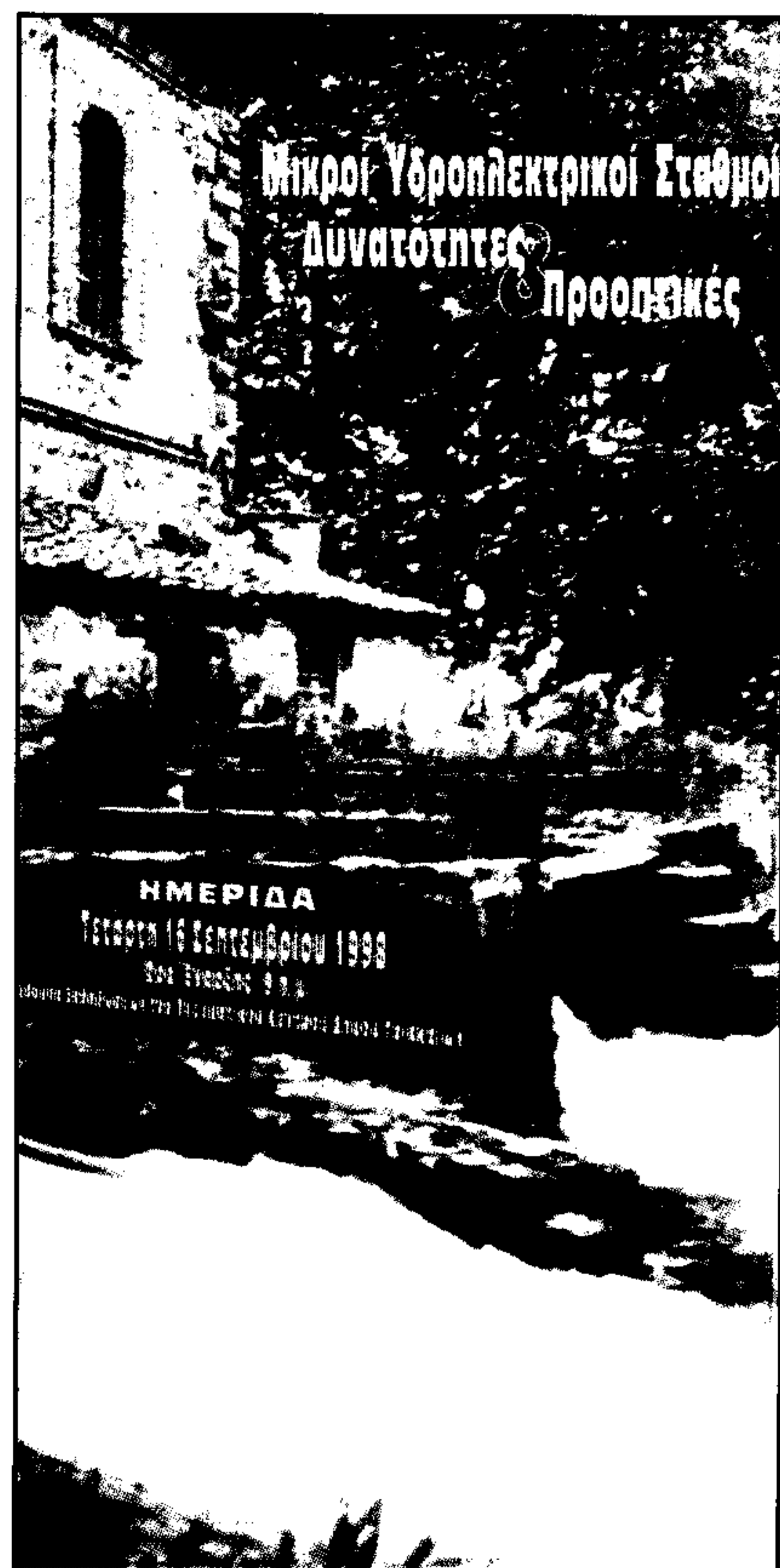
Το Ενεργειακό Κέντρο του Νομού Τρικάλων, το οποίο ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Τρικάλων, υλοποιώντας έτσι σχετικές προγραμματικές μας δεσμεύσεις,

και με τη συμμετοχή των τεσσάρων μεγαλύτερων δήμων του Νομού και των υπολοίπων Ο.Τ.Α. μέσω της Τ.Ε.Δ.Κ., αλλά και άλλων φορέων όπως οι αναπτυξιακές εταιρίες ΑΝ.Ε.Ν.Τ., Δ.Ε.Κ.Α. και ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π., το Επιμελητήριο Τρικάλων και η ΔΕΗ, αποτελεί εδώ και πολύ καιρό μία πραγματικότητα.

Αφού το στελεχώσαμε μερικώς και το στεγάσαμε σε ιδιαίτερα γραφεία, το πρώτο μας μέλημα ήταν να προβούμε σ' εκείνες τις ενέργειες και δράσεις οι οποίες αφ' ενός προβλέπονται από τη σύμβαση που υπογράψαμε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συγκεκριμένα με την 17η Γενική Διεύθυνσή της και αφ' ετέρου αποτελούν εφαιτήριο για την προώθηση άλλων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στοχεύοντας στην ικανοποίηση της βασικής προϋπόθεσης που είναι η εξασφάλιση φθηνής και ανανεώσιμης ενέργειας. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πρωταρχικοί σκοποί της πρότασης για την ίδρυση του Ενεργειακού Κέντρου Τρικάλων, η οποία υπεβλήθη στην Ε.Ε. μέσα στα πλαίσια του προγράμματος SAVE II, είναι η εξοικονόμηση ενέργειας και η προώθηση των Ανανεώσιμων Μορφών Ενέργειας.

Μια τέτοια πρωτοβουλία λοιπόν είναι και τα μικρά υδροηλεκτρικά. Πράγματι τον τελευταίο καιρό έγιναν και γίνονται δελεαστικές προτάσεις από πλευράς ντόπιων και ξένων εταιριών προς τις Κοινότητες και τους Δήμους, που διαθέτουν άφθονα νερά, τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλαδικό επίπεδο και είδαν πολλές φορές το φως της δημοσιότητας διαφόρων κείμενων σχετικά με το θέμα που δεν θα ήθελα να τα σχολιάσω.

Εμείς στη Ν.Α. Τρικάλων, που είχαμε την ευθύνη του Ενεργειακού Κέντρου στο πρωταρχικό στάδιο μέχρι την στελέχωσή του, πληροφορούσαμε κάθε ενδιαφερόμενο ότι θα έ-

πρεπε να δείξει λίγη υπομονή μέχρι να μπορέσει το Ενεργειακό Κέντρο να τους βοηθήσει υπεύθυνα. Έτσι φθάσαμε στην οργάνωση της σημερινής ημερίδας που έχει σαν θέμα αποκλειστικά και μόνο τους «Μικρούς Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς» όπου άτομα που ασχολούνται με αυτό το θέμα αλλά και το κατέχουν από πρώτο χέρι σε όλες του τις λεπτομέρειες, θα είναι σε θέση να ενημερώσουν και να πληροφορήσουν κάθε ενδιαφερόμενο για όλα τα ζητήματα που τον απασχολούν.

Έτσι όταν φύγουμε απ' εδώ θα ξέρουμε π.χ.

Ποιο είναι το νομοθετικό πλαίσιο.

Ποιοι όροι πρέπει να πληρούνται για την ανάλυση της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών.

Ποιοι είναι οι περιβαλλοντικοί όροι και οι πε-

ριορισμοί για την κατασκευή και λειτουργία Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών.

Ποιοι είναι οι όροι σύνδεσης με τη ΔΕΗ.

Ποιοι είναι οι όροι και οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης.

Κυρίες και Κύριοι,

Υπάρχουν πραγματικά συσσωρευμένες και η γνώση και η εμπειρία. Απομένει σε σας, όσοι βέβαια ενδιαφέρεστε, να τις χρησιμοποιήσετε.

Τελειώνοντας θα ήθελα να κηρύξω την έναρξη της σημερινής ημερίδας και να ευχηθώ καλή επιτυχία τόσο στις διαδικασίες αυτής καθεαυτής της ημερίδας όσο και στις παραπέρα προσπάθειες που θα γίνουν από σας στο να αναληφθούν τέτοιες πρωτοβουλίες.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τμήμα Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας

Καλλιθέας & Τζαβέλλα - Λάρισα

Τηλ: 536 615, 257 866

Τριμηνιαία περιοδική Έκδοση

Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ

Ιδιοκτησίας

Τμήματος Κ. & Δ. Θεσσαλίας του ΤΕΕ

Ιούλιος - Αυγустος - Σεπτέμβριος

Τευχος 29

Εκδότης: Πέτρος Ηλιάδης

Συντακτική Επιτροπή:

Π. Ηλιάδης, Π. Κωνσταντόγλου,

Εύη Μιχαήλ, Κ. Μέγας

Επιμέλεια Σύνταξης:

Σωτήρης Ζαχαριάς

Φωτοστοιχειοθεσία - Εκτύπωση-

Βιβλιοδεσία:

Γραφικές Τέχνες "Εμμ. Λαβδάκης Ο.Ε."

Τηλ. 571 273 Fax:571 274

Τυπώνεται 2500 αντίτυπα και αποστέλλεται δωρεάν στους μηχανικούς μέλη του Τμήματος

Τα επώνυμα άρθρα που φιλοξενούνται στο Ε. Δ. εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών

Διοικούσα Επιτροπή

Π. Ηλιάδης - Πρόεδρος

Π. Κωνσταντόγλου - Αντιπρόεδρος

Ε. Μιχαήλ - Γ. Γραμματέας

Μέλη

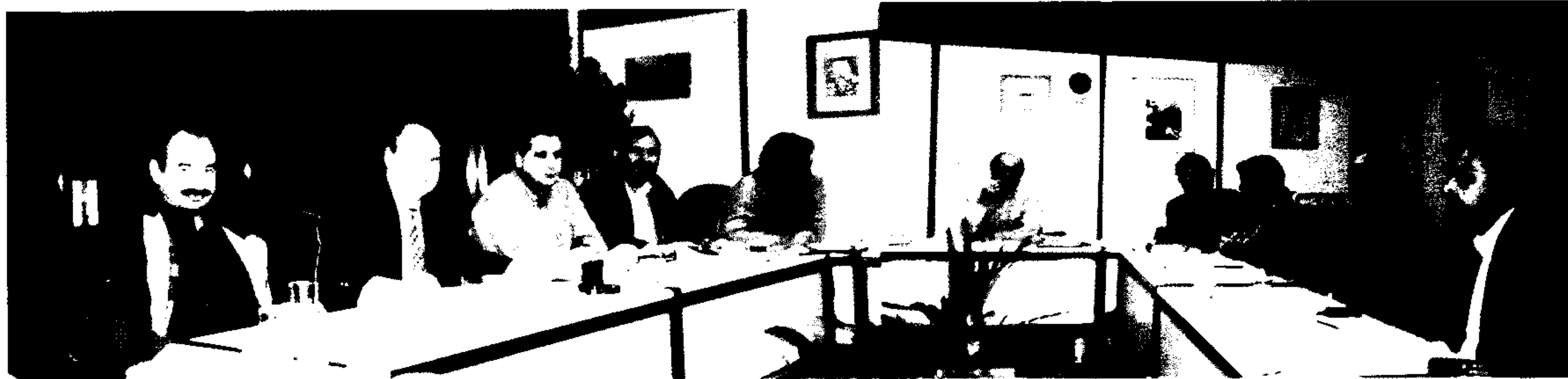
Σουλιώτης Γρηγόρης

Μέγας Κώστας Ντανοβασίλης Χρήστος

Καλμποκίνης Κώστας

Διαμάντος Ντίνος

Στάθης Χάρης

Συνάντηση Δ.Ε με τις Ν.Ε

Συνάντηση του προέδρου και της Δ.Ε του Τμήματος με τις Ν.Ε Τρικάλων και Καρδίτσας πραγματοποιήθηκε στα Τρίκαλα. Πέραν της ενημέρωσης για επίκαιρα θέματα και την δραστηριότητα του ΤΕΕ, η συζήτηση επικεντρώθηκε στις προτάσεις των Ν.Ε. για το πρόγραμμα δράσης του Τμήματος, το οποίο θα συγκεκριμενοποιηθεί από την Δ.Ε. για να εγκριθεί εν συνεχεία από την Αντιπροσωπεία.

Επίσκεψη βουλευτή

Τον έπαινο του βουλευτή Λάρισας Φώτη Χατζημιχάλη ο οποίος επισκέφθηκε τον χώρο όπου εκτίθενται (ξεναγηθείς από τον πρόεδρο του Τμήματος Π. Ηλιάδη) εξασφάλισε η δουλειά των συναδέλφων που μετείχαν στις ομάδες εργασίες για την μελέτη των προβλημάτων των συνοικιών της Λάρισας και του νέου ρολογιού. Ο κ. Χατζημιχάλης σημείωσε ότι η συγκεκριμένη προσπάθεια για την αναβάθμιση της Λάρισας εντάσσεται στο συνολικό πλαίσιο που στοχεύει να την αναδείξει σε τρίτο πόλο ανάπτυξης στη χώρα - άποψη που και ο ίδιος ενστερνίζεται.

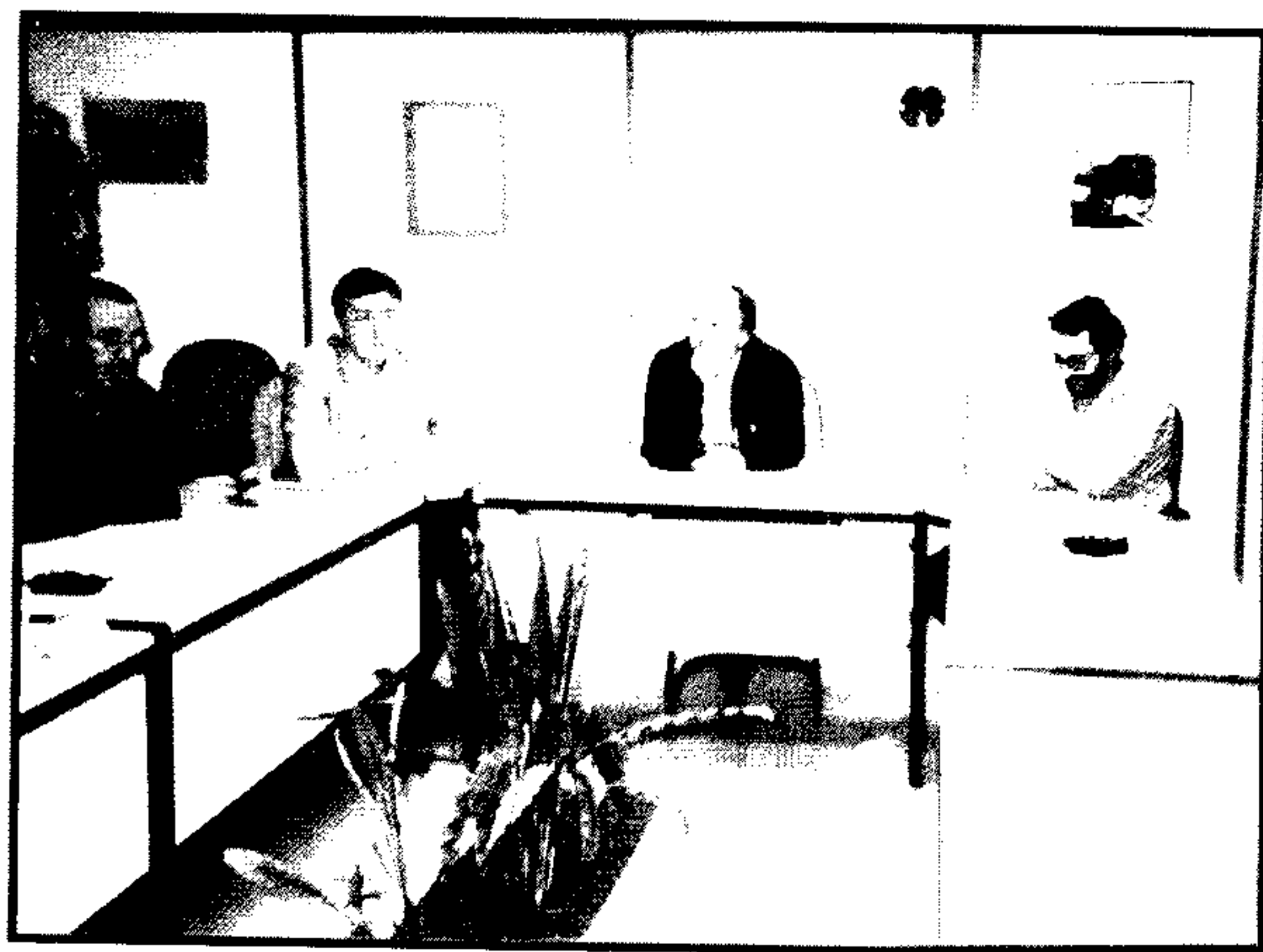

Με την ΔΕΦΑΛ για το Φυσικό Αέριο

Η προοπτική διείσδυσης του Φυσικού Αερίου στην πόλη της Λάρισας δρομολογεί δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ και ΤΕΕ και ΔΕΦΑΛ. Σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του Τμήματος εξετάστηκαν ζητήματα σχετικά με:

- το πρόγραμμα επιμόρφωσης μηχανικών στη χρήση Φ.Α. που έχει σχεδιάσει η ΔΕΦΑΛ
- την οργάνωση σεμιναρίων σε συνεργασία με το ΙΕΚΕΜ ΤΕΕ για την μετεκπαίδευση μηχανικών
- την προώθηση του Κανονισμού Εσωτερικών Εγκαταστάσεων οικοδομών για την υποδοχή Φ.Α.
- την συνδιοργάνωση ενημερωτικής ημερίδας για το δίκτυο Φ.Α. στη Λάρισα που θα απευθύνεται σε μελετητές ελεύθερους επαγγελματίες μηχανικούς και υπομηχανικούς.

Στη σύσκεψη μετείχαν από την πλευρά του ΤΕΕ το προεδρείο και μέλη της Δ.Ε και της Αντιπροσωπείας ενώ από την Δημοτική Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λάρισας ο πρόεδρος της Δημ. Χονδρονάσιος, τα μέλη της διοίκησης Γιάννης Κοκάρας (εκπρόσωπος του ΤΕΕ) και Ξεν. Σπηλιώτης καθώς και ο διευθυντής της επιχείρησης Γ. Καχριμανίδης.

Πολωνός πρέσβης και δήμαρχος στο ΤΕΕ

Την Πολωνική αντιπροσωπεία από την πόλη KIELCE, που επισκέφθηκε τη Λάρισα μετά από πρόσκληση του δημάρχου κ. Χρ. Καφφέ και την οποία συνόδευσε ο Πολωνός πρέσβης στην Αθήνα κ. Βοϊτσέκ Λαμεντόφσκι, υποδέχθηκε ο πρόεδρος του Τμήματος Πέτρος Ηλιάδης στα γραφεία του ΤΕΕ.

Ο επικεφαλής της Πολωνικής αποστολής δήμαρχος του KIELCE κ. Μπόγκταν Μπορκόβσκι και οι συνεργάτες του ενημερώθηκαν για τους σκοπούς και τον τρόπο λειτουργίας του ΤΕΕ. Υπήρξε ανταλλαγή απόψεων επί τεχνικών θεμάτων αλλά και πρόσκληση από τον πρόεδρο του Τμήματος να μετάσχουν στην επόμενη ανάλογη αποστολή και Πολωνοί μηχανικοί. Στους ξένους προσφέρθηκαν λευκώματα - έκδοση του ΤΕΕ για «Τα Πέτρινα γεφύρια της Θεσσαλίας». Τους Πολωνούς συνόδευε στο ΤΕΕ η αντιδήμαρχος κ. Λίτσα Γκολφινόπουλου ενώ παρόντες στη συνάντηση ήταν ο Γρ. Σουλιώτης μέλος της Δ.Ε., Χρ. Λυτροκάπης, Βάιος Τριανταφύλλου και Ειρ. Καραλαριώτου μέλη της αντιπροσωπείας του ΤΕΕ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ Δ. Ε. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Για τις καταστροφές της θεομηνίας

Παρακαλουθούμε με ψυχραιμία τα πρωτοφανούς έντασης καιρικά φαινόμενα των τελευταίων ημερών που εκδηλώνονται κυρίως με ασυνήθους έντασης και διάρκειας βροχοπτώσεις οι οποίες έχουν σαν συνέπεια εκτεταμένες βλάβες και καταστροφές σε έργα υποδομής και οικοσυστήματα του Νομού Λάρισας.

Η πρωτοφανής θεομηνία έπληξε με ιδιαίτερα μεγάλη ένταση τις περιοχές των παραλίων του νομού όπου χείμαρροι και ρέματα υπερχειλήσαν με τεράστιους και ορμητικούς όγκους νερών και προξένησαν μεγάλες καταστροφές κυρίως στις εκβολές τους.

Το ΤΕΕ τμήμα Κεντρ. Δυτ. Θεσσαλίας επιφυλάσσεται να τοποθετηθεί υπεύθυνα όταν θα έχει τα πλήρη και τεκμηριωμένα στοιχεία πάνω στο θέμα της αποτίμησης των ζημιών, των αναγκαίων έργων αποκατάστασης καθώς και των αναγκαίων έργων υποδομής στην περιοχή ώστε να περιοριστούν αν είναι δυνατόν οι συνέπειες από τέτοιου είδους φαινόμενα.

Παρακολουθούμε ταυτόχρονα και τις δηλώσεις για τα φαινόμενα αυτά διαφόρων παραγόντων του δημοσίου βίου οι οποίοι σε μια πρωτοφανή επίδειξη λαϊκισμού και υποκρισίας παραβλέπουν ή αποσιωπούν τις πραγματικές αιτίες και τα πραγματικά προβλήματα και επιρρίπτουν με ιδιαίτερη ευκολία τον λίθο του αναθέματος σε υπηρεσιακούς παράγοντες - (τους οποίους κατανομάζουν κιόλας!) - υιοθετώντας άκριτα τις απόψεις "αγανακτισμένων πολιτών" οι οποίοι ωστόσο τυχαίνει, να έχουν κτίσει τα εξοχικά τους μέσα στην κοίτη των χειμάρρων ή σε ελάχιστη απόσταση από αυτή και εισάγοντας την καινοφανή θεωρία ότι στο εξής για τα έργα πρέπει να συμβουλευόμαστε τους άσχετους και όχι τους ειδικούς.

Οφείλουμε επομένως από τώρα σε σχέση μ' αυτά να επισημάνουμε τα εξής:

1) Η αντιπλημμυρική προστασία της ιδιαίτερα ευπαθούς περιοχής των παραλίων του Νομού αποτέλεσε πάντα ανάγκη πρώτης προτεραιότητας από δεκαετίες. Η συμπεριφορά των χειμάρρων και ρεμάτων της περιοχής είναι από παλιά γνωστή όπως είναι γνωστή και η προβληματικότητα των ευπαθών εδαφών της ανατολικής περιοχής του Κισσάβου. Η πολιτεία όμως δεν έδειξε το ανάλογο ενδιαφέρον για την χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, την διευθέτηση χειμάρρων και ρεμάτων και γενικότερα την προστασία των οικοσυστημάτων της περιοχής.

Είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι εδώ και δεκαετίες

δεν έχει υπάρξει από πουθενά χρηματοδότηση για τα σοβαρά αντιπλημμυρικά έργα Νομαρχιακού επιπέδου παρά τις μεγάλες και πιεστικές ανάγκες που υπάρχουν γι' αυτό.

2) Δεν μπορεί να συνεχίσει να ολιγωρεί άλλο η πολιτεία σχετικά με την έγκριση των απαιτούμενων χωροταξικών μελετών, σχεδίων ανάπτυξης περιοχής, χρήσεων γης και ρυμοτομικών σχεδίων, υπονομεύοντας με τον τρόπο αυτό την ορθολογική ανάπτυξη της περιοχής και ευνοώντας έμμεσα την άνιση και αυθαίρετη δόμηση.

Οι νομιμόφρονες πολίτες της περιοχής έχουν δικαίωμα επιτέλους να γνωρίζουν που και πως μπορούν να οικοδομήσουν μέσα σε πλαίσια τυπικής και ουσιαστικής νομιμότητας.

3) Οι αυθαιρετούντες και ιδιαίτερα όσοι με την αυθαιρεσία τους αποτελούν αιτίες κινδύνων όχι μόνο για το εαυτό τους αλλά και για τους άλλους δεν είναι δυνατός να μετατρέπονται σε τιμητές. Πολύ περισσότερο δεν είναι δυνατόν δημόσιοι πολιτικοί άνδρες να μεταφέρουν "την αγανάκτηση τους" με ερωτήσεις τους στη Βουλή.

Μήπως θα έπρεπε εν τοιαύτη περιπτώσει, οι "αγανακτισμένοι" αυτοί πολίτες να νομοθετούν κιόλας;

Σε κάθε περίπτωση πάντως όσοι φιλοδοξούν να επιβάλλουν την νομιμότητα (και όχι απλώς να την επικαλούνται) οφείλουν να δηλώσουν ευθέως τι σκοπεύουν να πράξουν γι' αυτό.

4) Όσοι έχουν την ευθύνη των αποφάσεων και επιλογών σε πολιτικό επίπεδο οφείλουν να καταλάβουν επί τέλους ότι δεν είναι δυνατόν να απαιτούν την μέγιστη ποιότητα και τη μέγιστη ασφάλεια έργων με την ελάχιστη χρηματοδότηση. Και όσοι με τις αποφάσεις και επιλογές τους έχουν την ευθύνη για την υποβάθμιση, τον εξευτελισμό και την εξαθλίωση της Δημόσιας Διοίκησης δεν είναι δυνατόν να τη θυμούνται μόνο όταν είναι να της φορτώσουν ευθύνες αποσειώντας τις δικές τους.

5) Το ΤΕΕ ζητά από όλους τους αρμόδιους παράγοντες να επιβάλουν την νομιμότητα στα πλαίσια της ευθύνης και της αρμοδιότητας του καθενός.

Σε κάθε περίπτωση πάντως δηλώνει ότι δεν θα επιτρέψει να μετατραπούν σε εξιλαστήρια θύματα συνάδελφοι μηχανικοί, είτε δημόσιοι λειτουργοί, είτε κατασκευαστές στο βωμό οποιουδήποτε λαϊκισμού και μετάθεσης πραγματικών αιτίων των προβλημάτων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αρνούμαστε την ύπαρξη ευθυνών όταν αυτές πραγματικά υπάρχουν.